

MODLITBA JAKO VÝZBROJ KŘESŤANSKÉHO BOJE

VSTUPNÍ SLOVA

Ve jménu Boha Otce i Syna i Ducha svatého.

Na počátku našeho shromáždění volejme s žalmistou: „K tobě, Hospodine, pozvedám svou duši; v tebe doufám, Bože můj, kéž nejsem zahanben...Dej mi poznat svoje cesty, Hospodine, uč mne chodit po svých stezkách.“ (Ž 25,1.4) Amen

PÍSEŇ č. 116 Miluji Pána, neboť on můj hlas

MODLITBA

Pane Bože náš, milostivý Otče náš v Pánu Ježíši Kristu, děkujeme pokorně za novou možnost společného ztišení před tvou svatou tvář v obecnství bratří a sester. Děkujeme za příležitost nového slyšení tvého Slova, které nás uvádí do duchovního spojení s tebou, dárce všeho dobrého pro náš život; které nás napomíná, potěšuje, i utvrzuje na cestě následování Pána Ježíše Krista podle jeho evangelia o víře, lásce a naději. Vyznáváme, že stále znovu máme zapotřebí tvé božské pomoci, abychom se ti ve své hříšné porušenosti nevzdalovali a abychom zbytečně nebloudili ve své soběstředné zaslepenosti. Prosíme tě o dary tvého svatého Ducha, abychom mohli otevřít svá srdce jeho požehnanému vlivu, a tak se stávali z pozorných posluchačů i poslušnými činiteli zvěstovaného Slova. Vždyť tvé Slovo, jak věříme, dává pravý život; skrze ně můžeme již v této naší časnosti zakoušet dobrou víru a naději v uskutečňování tvého království. – Pane, smiluj se. Amen

ČTENÍ PÍSMÁ SVATÉHO

Z Písma svatého slyšme v prvním čtení oddíl z Listu Efezským, z 6. kapitoly, verše 10. až 18.:

A tak, bratři, svou sílu hledejte u Pána...

PÍSEŇ č. 427 Pro Krista v boj zvou strážní

KÁZÁNÍ

Jako základ kázání slyšme apoštolská slova napomenutí ze závěru dnešního prvního čtení Písma z Listu Efezským, a to 18. verš :

V každý čas se v Duchu svatém modlete a prostě, bděte na modlitbách a vytrvale se přimlouvejte za všechny bratry, i za mne, aby mi bylo dáno pravé slovo.

Pán necht' otevře naše uši i srdce k požehnanému slyšení.

Bratři a sestry, celý ten závěrečný oddíl Pavlova listu do efezského sboru, který jsme vyslechli v dnešním úvodním čtení, má v Ekumenickém překladu nadpis „Výzbroj proti zlému“. (V německých biblích jsou nadpisy: „Duchovní výzbroj“ - „Die geistliche Waffenrüstung“, tak v Lutherově bibli. Anebo: „Boží zbraně“ – „Die Waffen Gottes“, tak ve vydání „Die Gute Nachricht“.) Apoštol zde rozvádí pro Kristovy věrné v efezském sboru představu Kristova učedníka jako udatného Božího bojovníka: ve zbroji rytíře, který má být připraven pro statečný boj s nebezpečným nepřítelem. Do tohoto obrazu nás měla uvést i naše předchozí píseň „Pro Krista v boj, zvou strážní“, píseň o „ctných Božích rytířích“, kteří mají obléci „celé odění Boží“ jako výzbroj pro časy těžkého boje, který „není v síle člověka“. Tato píseň z dob duchovního obrození v 19. století je vlastně odvozena od apoštolových slov na začátku celého oddílu (v. 10-12): „*Svou sílu hledejte u Pána, v jeho velké moci. Oblecte plnou Boží zbroj* (v Kralické bibli „*celé odění Boží*“), *abyste mohli odolat ďáblovým svodům a bojovat proti silám zla.*“ Pak apoštol připomíná jednotlivé součástky tehdejší rytířské výzbroje a zároveň vykládá jejich určení v duchovním smyslu: „*opásání – pravdou*“, „*obrnění – spravedlností*“, „*obuti – k pohotovému službě evangeliu*“ (v. 14-15). Hlavně však „*se štítem víry – proti ohnivým střelám toho Zlého*“; dále pak: „*s přilbou - spasení*“ a „*mečem - Ducha, jímž je Slovo Boží*“ (v.

16-17). My si v této souvislosti vybavíme i naše dávné husitské Boží bojovníky, jako bojovníky za pravdu Božího zákona, kteří však museli použít proti křižáckým násilníkům i opravdovou vojenskou a další výzbroj, i když jim šlo, podle Husova kazatelského odkazu, především o boj duchovní.

Apoštol se však už výslovně nezmiňuje o nějakém potřebném výcviku v této výzbroji. Jak ji obléci, a kde ji vlastně vzít? Jako by předpokládal, že je sama o sobě dostatečná, aby se Boží věrní „*mohli v den zlý postavit zlu na odpor, všechno překonat a obstát*“ (v. 13). Neboť právě tato výzbroj od Boha zaručuje i trvalou Boží pomoc, bez níž by lidský boj – až i „*proti temným silám a duchům zla*“ - nebyl vůbec možný. Avšak právě proto, že křesťané jako Boží bojovníci jsou trvale odkázáni na Boží pomoc shůry, připomíná posléze apoštol i onen jedinečný způsob pro získávání této pomoci. A to jsou modlitby - pokorné prosby o Boží pomoc. A v tomto smyslu hned připojuje výzvu, která jako by zde na závěr dominovala jeho představě rytířského duchovního boje: „*V každý čas se v Duchu svatém modlete a prostě - bděte na modlitbách - a vytrvale se přimlouvejte za všechny bratry i za mne.*“

Jde o modlitby „v Duchu svatém“. Pro duchovní boj je zapotřebí i pomoci Ducha svatého shůry, za kterou musíme též Boha prosit. - A tak máme nyní i my, bratři a sestry, příležitost zamyslet se při tomto textu nad pojetím modlitby jako základní mobilizace pro dobrý boj víry. (Je však třeba připomenout, že tu jde pouze o onen základní modlitebný zřetel pro dobrý boj víry, nikoli o povšechný naučný výklad o modlitbě.) - Zde apoštol rozvádí tři základní způsoby modlitebního duchovního boje: 1. *v každý čas*, 2. *bděle*, 3. *přímělně*. V tomto pořadí se nyní na ně blíže soustředíme, jako na významné podněty i pro naše modlitebné úsilí, v soukromí i ve sborovém společenství.

Ten první podnět zní: „*V každý čas se v Duchu svatém modlete a prostě.*“ Zde nás může zarazit dosah slov „v každý čas“. Má to snad znamenat „stále“, až snad „ustavičně“? (Martin Luther to přeložil „allezeit“ – trvale.) Tedy, pořád se modlit? Bez přestání? Ale to přece nestihají ani mniši v klášterním závětrí, kteří mohou věnovat modlitbám nejvíc času. My dnešní křesťané se uprostřed každodenního

ruchu, shonu a stresu, sotva stačíme soustředit na krátké modlitby ráno, před poledním obědem a před nočním spánkem, kdy už často klesáme únavou a kdy se nám už myšlenky všelijak rozbíhají a těžko se dokážeme soustředit. V takto časově pojatém smyslu bychom jistě v modlitbách neobstáli. Asi správněji můžeme slovům „v každý čas“ rozumět: v každý čas, kdy je k tomu vhodná příležitost.

(To nám potvrzuje i znění původního textu Nového zákona, kde apoštol použil výrazu „kairos“, tj. „příhodný čas“, spojený podle Pavla i s pomocí Ducha svatého. – Tedy podobně, jako když Pavel píše v Listu Koloským (1,9) „*nepřestávám se modlit za vás*“. To neznamena, že nedělá nic jiného, ale že se za ně modlí trvale, pravidelně. – Je tedy správné, že i obdobná slova v Prvním listu do Tesaloniky (5,17), v kralickém znění „*bez přestání se modlete*“, byla v Ekumenickém překladu upravena na „*v modlitbách neustávejte*“. Jde o pravidelnost našich modliteb!)

Rozumíme tedy, že Pavlovi jde jakoby o celoživotní postoj Kristových věrných, nesený trvalým modlitebným povědomím: náležíme svému Bohu, s nímž jsme v moci Ducha spojeni, ať jsme kdekoli a ať je to s námi jakékoli. Vzpomeňme, že i Pán Ježíš zdůraznil, že při modlitbě nezáleží na vnějších okolnostech, ale na vnitřním soustředění – „v Duchu a v pravdě“. V tomto směru můžeme rozumět i tomu, že zde Pavel používá pro modlitební projev dvojího výrazu: „*modlete se – a prostě*“. Vedle hluboce promyšlených modliteb mohou být i jednotlivé příležitostné prosby, ztišené v duchu do modlitebných myšlenek, podle případné doby a situace.

Druhý apoštolský podnět je vyjádřen slovy: „*Bděte na modlitbách*.“ I zde je však třeba blíže prověřit dosah výrazu „bděte“. Je snad nutno kvůli modlitbám v noci nespát a bdít, jak je tomu v některých přísných mnišských řádech? Jistěže mohou někdy nastat i takové příležitosti, ale nemůže to být nárokováno jako pravidlo v běžném občanském životě. Však i apoštol zde použil v původním textu pouze přechodníkový tvar „*bdíce*“ – a to „*s mnohou vytrvalostí*“. Nejde o to být kvůli modlitbám v noci vzhůru, ale být při nich „bdělý“ ve smyslu pozorný, pečlivý a starostlivý. Modlitby založené na duchovní výzbroji musí být i pokorně uvážlivé. Nemohou být zaměřené sobecky; nemohou být spojeny s hříšným smýšlením.

Vždyť mají být vysílány k nebi ve jménu Pána Ježíše Krista. Připomeňme si, že on sám často kritizoval modlitby zbytečně mnohomluvné a pokrytecké jako volání prázdné, až rouhavé. Podle tohoto druhého apoštolského podnětu by ona vytrvalá modlitební bdělost měla prostupovat naši celou bytost – asi tak, jak to čteme o starozákonním Božím svědku Henochovi (Gn 6,24), že „chodil stále s Bohem“. Máme být nesení představou, že jsme stále, za všech okolností, jako před Boží tváří, a tedy zajisté i pod trvalou Boží mocí a milostivou ochranou. A v tom máme zůstat trvale bdělí i v modlitbách.

A konečně – třetí modlitební podnět zní: „*Vytrvale se přimlouvejte za všechny bratry i za mne.*“ (V původním textu je doslova: „s prosbami za všechny svaté“, tak to má i Kralická bible; jde tedy prosby za všechny věrné bratry a sestry. V jednom německém překladu stojí: „za všechny Boží lid“. – Ti, kdo jsou vyzbrojeni Boží duchovní zbrojí, jsou vyzýváni i k přimluvným modlitbám. Nemohou prosit jen za sebe; jsou povinni myslet i na všechny, kdo jsou vůkol nich, na blízku i v dáli. Jistě především na své nejbližší a na všechny spolubratry a sestry povolané k společnému duchovnímu boji. (Proto Pavel neváhá připojit: „i za mne“. –) V Novém zákoně se dočítáme, že vzájemné přimluvné modlitby (spojené často i s půstem) měly v prvokřesťanských sborech významné místo. Znamenalo to, a znamená to i dnes, mít i ty druhé kolem nás, jako své bližní, v trvalé modlitební paměti; a cítit tak za ně odpovědnost. A to se pak týká i těch, kdo jsou mimo okruh Božího lidu, i různého dění ve společnosti kolem nás i ve světě. Ten index adresátů je neomezený. Přimluvné modlitby tak rozšiřují náš modlitební okruh a obzor: od našich osobních tužeb a přání do celé šíře Božího stvoření. – A posléze nás naše přimluvy spojují jako bojovníky v Boží rytířské zbroji do širokého křesťanského společenství církví a Božího lidu v celém světě. Spojují nás v jednotu církve Páně, která je zatím označována v apoštolském pojetí jako „církev rytěřující“, tj. bojující i na modlitbách, v rytířské duchovní výzbroji pod mocí Ducha svatého.

Mějme tedy na paměti všechny tři dnešní apoštolské podněty i pro náš modlitební život: 1. v každý čas – kdykoli je vhodná příležitost,

2. s bdělostí a vytrvalostí, 3. ve vzájemných i dalších přímlovách. –
Pán nám v tom pomáhej mocí svého Ducha. Amen

MODLITBA

Pane náš Ježíši Kriste, děkujeme za tvé dnešní apoštolské svědectví, které nás vede k hlubšímu pochopení modlitby. Děkujeme, že jsi i sám nám zanechal vzácný příklad modlitebného soustředění, podle něhož se můžeme orientovat. Prosíme tě o pomoc tvého Ducha, který by nás zmocňoval k opravdovým modlitbám – osobním i přímlovým. Amen

PÍSEŇ č. 585 Otče náš, jenž v nebesích dlíš (1-4)

SBOROVÁ OHLÁŠENÍ

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Pane náš, Ježíši Kriste, děkujeme, že se ve tvém jménu smíme obracet k nebeskému Otci i v přímlových modlitbách. Proto tě nyní v pokorném duchu přímlovně prosíme:

Za všechny, kdo nám jsou blízcí a drazí: za své rodiny, příbuzné a přátele, aby mezi námi zůstávalo porozumění lásky i ochotné pomoci.

Za nemocné, opuštěné a všelijak strádající, i za ty, kdo byli postiženi lidskou zlobou, terorem a válkou.

Za společenství našeho sboru i dalších sborů a celé církve, až i za široké ekumenické společenství tvého lidu.

Za všechny, kdo u nás i ve světě nesou odpovědnost za věci veřejné, aby měli na paměti, že i oni budou vydávat počet za své činy.

Na závěr našeho shromáždění prosíme o tvou pomoc z Ducha svatého, abychom mohli být vytrvalí i bdělí na modlitbách, které nyní uzavíráme společnou modlitbou Páně: Otče náš... Amen

POSLÁNÍ

Netrapte se žádnou starostí, ale v každé modlitbě a prosbě děkujte a předkládejte své žádosti Bohu. A pokoj Boží, převyšující každé pomyšlení, bude střežit vaše srdce i mysl v Kristu Ježíši. “ (F 4,6-7)

POŽEHNÁNÍ

Kéž je nám Bůh milostiv a dá nám požehnání, kéž nad námi rozjasní svou tvář! Bůh nám žehná, Bůh nám dává svoje požehnání. Necht' se ho bojí všechny dálavy země. Amen

PÍSEŇ č. 519 Přihotov se, duchu můj

BOŽÍ SLOVO PŘINESE UŽITEK

VSTUPNÍ SLOVA

Ve jménu Boha Otce i Syna i Ducha svatého. Amen

Jak je tvůj příbytek milý, Hospodine zástupů! Má duše zmírání steskem po Hospodinových nádvořích, mé srdce i mé tělo plesají vstříc živému Bohu! Den ve tvých nádvořích je lepší než tisíce jinde; raději chci stát před prahem v domě svého Boha, než prodlévat v stanech svévolnosti. Vždyť Hospodin je dárce milosti slávy. (Ž 84, 2-3.11) Amen

PÍSEŇ č. 84 Věčný Bože, silný v boji

MODLITBA

Hospodine, Pane náš, děkujeme ti za to, že máš zde na zemi svůj lid. I když je ti často nevěrný, může znovu a znovu okoušet tvou věrnost a lásku. Radujeme se z toho, že jsi zárukou toho, že v našem světě nakonec nezvítězí zlo a bezpráví. Jsi spravedlivý, ale ne jako mrtvý trestající zákon, nýbrž jako ten, který dává sílu k dobrému a spravedlivému životu. Pokorně však musíme na sebe vyznat, že jsme tě v uplynulém týdnu opět mnohokrát zklamali. Málo jsme věřili, že láska je silnější než nenávist. Zarmucovali jsme tě svými slovy i činy. Radujeme se z toho, že nám vyznané hříchy odpouštíš, když v pokání k tobě přicházíme. Tak dostáváme novou sílu, abychom se mohli měnit podle tvé svaté vůle a svým evangelijním jednáním přispívali k oslavě tvého jména v našem světě. Prosíme tě, abys Duchem svým svatým připravil dobrou půdu v našich srdcích, aby zrnka tvého Slova v nich mohla začít růst a přinášet užitek. Vždyť v Ježíši Kristu už začala tvá dobrá vláda. Dej, aby se s ní lidé mohli setkat skrze svědectví našich slov i života. Dej, aby i celé stvoření spatřilo tvé milosrdenství a vzdalo ti chválu skrze Krista v jednotě Ducha svatého. Amen

ČTENÍ PÍSMÁ SVATÉHO

Čtení Písma svatého je zapsáno v knize proroka Izajáše, v 55. kapitole, od verše 1. do 11.:

Vzhůru! Všichni, kdo žízníte, pojd'te k vodám...

Kdyby mi tvůj Zákon nebyl potěšením Hospodine, dávno bych ve svém pokoření zhynul. Na tvá ustanovení nezapomenu nikdy, protože mi jimi zachováš život (Ž 119,92-93). Amen

PÍSEŇ č. 521 Prozpěvuj, ó věrná duše

KÁZÁNÍ

Biblickým textem kázání je Ježíšovo podobenství o rozsěvači, jak je zapsáno v Evangeliu podle Matouše, ve 13. kapitole, ve verších 3.-9.:

I mluvil k nim mnoho v podobenstvích: „Vyšel rozsěvač rozsívat...

Milé sestry a bratři, podobenství o rozsěvači většinou známe od svého dětství. Vystupuje v něm pouze jediný člověk, rozsěvač. Jeho role je jasná. V zástěře kolem beder má zrní a nic jiného nedělá, než že jde po polí a rozhazuje ho kolem sebe. Dělá to v dobré naději, že se zrnka v zemi uchytí a přinesou užitek. Přitom však prožívá určitou nejistotu. O zrnka strach nemá, jsou dobrá. Nejisté však je, zda všechna padnou do dobré půdy, aby mohla vzejít, vyrůst a přinést úrodu.

V rozsěvači právem vidíme především *samotného Ježíše, ale pak také i ty, kteří předávají to dobré, co od něho přijali*. Takový je jejich i náš úkol: předat to, co jsme dostali od Ježíše, nenechat si to pro sebe. Vždyť *jde radostnou zprávu evangelia*, že se už přiblížilo Boží království. Tu zprávu mají slyšet všichni lidé. Je to zpráva o tom, že už žádný člověk nemusí strádat, nemusí být smutný a nešťastný. Proč by také byl, když v našem světě působí Ježíš. Náš lidský život už nemusí být ničím deformován. Zlo, které ve světě působí, už nemusí nad námi

lidmi vítězit. Není to nabídka neslýchané pomoci? Dobré zrno je zde a je ho dost. Ale co s takovou nabídkou uděláme my? Bude přijata, pochopíme, co velikého nám Ježíš dává?

Ne všichni. Vždycky jen někteří. Když Jan Křtitel pokřtil Ježíše v Jordáně, věřil, že má co činit s Mesiášem, že konečně bude na světě lépe. Ale pak se dostal do vězení, protože řekl vládci Herodovi, že přestoupil Boží přikázání, a najednou začíná o Ježíši pochybovat. Vždyť pro Boží pravdu ho nyní čeká to nejhorší. Kde zůstalo to Boží království, jehož příchod Ježíš vyhlásil? Vždyť se přece nic podstatného nezměnilo. Svět zůstal starým světem, stále v něm vítězí bezpráví. Evangelisté *dále uvádějí Ježíšovo vystoupení v Nazaretu*, ve městě, kde vyrůstal. Ale ani zde nic moc. Chlad a dokonce nepřátelství u těch, kteří ho od dětství dobře znali. *Vlažně se k Ježíši stavějí i jeho příbuzní*, včetně jeho matky Marie. *Nechápou, co nyní Ježíš dělá.* Proč stále jen káže, když by měl být doma a starat o rodinu, ze které vzešel. *Vzdělanější, zákoníci*, stejně jako *elita tehdejších věřících, farizeové*, zase čekají od Ježíše legitimaci, že je poslán od Boha, chtějí *přesvědčivý zázrak*. Věřit jen jeho slovu? Do toho se nikomu nechce, ani nám dnes. Ale i ti *Ježíšovi učedníci*, když se vrátili ze světa, kam je Ježíš poslal kázat evangelium, *musejí konstatovat, že mnozí evangelium nepřijímají* a někteří se proti němu stavějí přímo nepřátelsky. Hned od počátku bylo málo *těch, kteří uvěřili Ježíšovu jedinečnému poslání*. Mnoho naproti tomu bylo těch, kteří slyšeli o Ježíšově pomoci, *ale jeho pomoc pro sebe nepřijali*.

A dnes, cožpak je to jiné? V naší zemi přece neustále narážíme na to, že mnozí Ježíše odmítají. Odmítají také evangelium a víru v Boha. Jsme na tom stejně jako ti první Ježíšovi učedníci. Často bývá unaven a sklíčen kazatel či kazatelka, kteří, ač věrně se snaží zvěstovat evangelium, nevidí dostatečný zájem u svých posluchačů a někdy už nemají ani dost sil konat dál své kazatelské poslání. Jistě i dnes se tu a tam objevují ti, kteří s Ježíšem sympatizují jako s nějakým zajímavým člověkem. Ale to Ježíši nestačí. Chce víc. Chce, abychom přijali jeho poselství a uvěřili, že on je ten, který dokáže změnit naše životy k dobrému. Chce být přijat jako ten, který dnes zlo přemáhá, jako Mesiáš, Zachránce člověka a světa.

A tu již tušíme, jak nás *všechny* to Ježíšovo podobenství o rozséváči *úžasně potěšuje*. Potěšuje kazatele, aby vydržel a nebyl smutný, když hned nevidí výsledky své práce. Potěšuje i vás, bratři a sestry, když u svých *nejbližších nevidíte dostatečný zájem o Boží slovo*. Podobenství o rozséváči *je plné nepochopitelné a nikdy nekončící naděje*. *Vždycky aspoň jedno zrnko*, které rozséváč rozséval, *vzejde*. Padne na dobrou půdu v srdci člověka a přinese bohatou ženn, některé třicátou, jiné šedesátou a některé stou.

Cesta k Bohu a k víře v něho, dokud žijeme, je pro každého stále otevřena. Ovšem je na nás, abychom *nepřestali svým dětem a vnukům rozsévat evangelium* a věřili, že vzrůst nezáleží na nás, ale na Bohu, pro něhož opravdu není nic nemožného. Dnešní člověk ovšem má právo čekat, *že křesťané budou také evangelijně jednat*, že bude při nich láska místo nedůvěry a nepřátelství, odpuštění místo tvrdého jednání, které vidí řešení všech těžkostí jen v trestech. Ježíš zápasí se zlem jinak. V lásce přijímal hříšné lidi a tímto způsobem je postupně měnil k dobrému. Věděl, že *na zlo nestačí jen trest*. Obrovská láska dokáže víc. Činí zázraky, přikrývá množství hříchů, mění a přetváří starého člověka, zbavuje ho otroctví hříchu. Ta hříšná žena z evangelia, kterou chtěli tehdejší zbožní po právu ukamenovat za hřích cizoložství, se mohla změnit, stát se jinou ženou, když jí Ježíš odpustil a řekl: „Jdi a v síle mého odpuštění už nehřeš.“ Ježíšovy záchranné činy vrcholí ve chvíli, kdy za nás umírá na kříži, aby skrze jeho kříž a zmrtvýchvstání bylo vybojováno vítězství nad hříchem a zlem. A tak už *nemusíme pochybovat o Boží nepochopitelné lásce k nám lidem*, o vítězné síle jeho milosrdenství. Zrnko Božího slova padne do dobré půdy a poroste. Židovský myslitel Martin Buber zaznamenal jedno židovské chasidské vyprávění. V jednom městě byl obchod, na jehož štítu bylo napsáno: prodáváme pokoj, radost, spokojenost. Do obchodu přišla žena a řekla: Dejte mi od každého pytel. Obchodník však řekl: To nejde, prodávám jen jedno zrnko. Tak tomu je: Ježíš dává mnoho, ale ne tak, že bychom my sami už nemuseli nic dělat. Přijmeme-li zrnko jeho Slova, zažijeme Boží působení, zrnko bude růst a přinese užitek.

Proč tedy konečně nevzít vážně Ježíše, když nám tolik nabízí, když nabízí alternativní způsob života? Proč nezatoužit po tom být

dobrou půdou, aby se v ní mohla zrnka Božího slova uchytit a vyrůst? Vždyť právě s růstem zrněk Božího slova přijde do našich životů to, čeho je dnes tak veliký nedostatek: radost, pokoj, spokojenost. Což to není úžasná radost, když už *nemusím být závislý na tom, co mi škodí*, ale mohu vítězit nad tím, co je zlé? Mohu se měnit, nemusím zůstat stále tím starým, neklidným a nespokojeným člověkem. Amen

MODLITBA

Pane Ježíši Kriste, u tebe je lék i na naši věčnou nespokojenost, u tebe je radost, kterou prožijeme, když budeme nad hříchem a zlem vítězit. Dej, abychom se drželi tvé ruky, která nám chce pomoci, abychom znovu a znovu přijímali tvé jedinečné pozvání. Amen

PÍSEŇ č. 417 Zachovej nás při svém slovu

SBOROVÁ OHLÁŠENÍ

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Chválíme tě, Bože náš, za to, že máš stále na mysli ty, kteří jsou zakřiknutí, odstrčení a ponížení. Prosíme za ty, kteří jsou terčem lidského posuzování i odsuzování, za ty, kteří nemají mezi lidmi důstojné postavení, za ty, kteří si sami se sebou nevědí rady. Prosíme za ty, kteří podléhají nejedné zlé závislosti a nedokáží si sami poručit. Prosíme, dej, abychom přijímali tvé Slovo s nadějí, že se můžeme měnit, když nám tvé evangelium dá sílu ke šťastnému a svobodnému životu. Prosíme za kazatele a kazatelky evangelia. Potěš je, aby věrně konali svou službu a vydrželi i nezájem o evangelium u těch, kteří jsou jim svěřeni. Myslíme na naše presbytery a presbyterky, aby své kazatele podpírali svým zájmem o Boží slovo a svými modlitbami.

Prosíme za svět, v němž žijeme, za to, aby v něm vítězily síly, které vedou k míru a dorozumění, a také aby nepravosti a křivdy nemohly lidem jen tak procházet. Prosíme za mír mezi Izraelem a arabskými zeměmi, aby nedocházelo k nesmyslným teroristickým

akcím, v nichž trpí nevinní lidé. Prosíme za ty, kteří v naší zemi dostali za úkol spravovat veřejné věci, aby sledovali dobro a spravedlnost pro všechny. Toužíme po tom, aby se tvé dobré království stále víc a víc projevovalo mezi námi a v celém světě. Společně k tobě voláme slovy našeho Pána Ježíše Krista. Otče náš... Amen

POSLÁNÍ

Kdo je mezi vámi moudrý a rozumný? Ať ukáže své skutky dobrým způsobem života, v tichosti, kterou dává moudrost. Máte-li však v srdci hořkou závist a svárliвість, nechlubte se moudrostí a nelžete proti pravdě. To přece není moudrost přicházející shůry, ale přízemní, živočišná, ďábelská. Vždyť kde je závist a svárliвість, tam je zmatek a kdejaká špatnost. Moudrost shůry je především čistá, dále mírumilovná, ohleduplná, ochotná dát se přesvědčit, plná slitování a dobrého ovoce, bez předsudků a bez přetvářky. Ovoce spravedlnosti sklídí u Boha ti, kdo rozsévají pokoj. (Jk 3,13-18)

POŽEHNÁNÍ

Kéž je nám Bůh milostiv a dá nám požehnání, kéž nad námi rozjasní svou tvář!

Ať je známa na zemi tvá cesta, mezi všemi národy tvoje spása.

Amen

PÍSEŇ č 684 Učiň mne, Pane, nástrojem

ODKUD ZLO?

VSTUPNÍ SLOVO

Milost Vám i pokoj do Boha Otce našeho a Pána našeho Ježíše Krista.

*Hospodin je světlo mé a spasení mé, koho bych se bál?
Hospodin je záštita mého života, z kohož bych měl strach?
Amen*

PÍSEŇ č. 66 Nuž pojd'te a Bohu zpívejte

MODTLITBA

Pane Bože, od tebe pochází všechno dobré. Děkujeme za dar života, který jsi nám dal, za to, že máme co jíst a pít a žijeme v naší zemi v míru. Ty víš, že se do našeho děkování mísí smutek kvůli tomu, kolik je v našem životě zlého a jak i my sami na něm máme svůj podíl. Není to s námi v pořádku. Vyznáváme na sebe svůj vnitřní neklid, nedostatek lásky, bez které nemůžeme být šťastni.

Proto tím více děkujeme, že nám dáváš své Slovo, které nás ujišťuje, že nejsme ponecháni sobě samým, ale že jsi přišel a stále znova za námi přicházíš se svou pomocí. Ty jsi všechno zlé, co nám nahání hrůzu, přemohl ve svém Synu, v jeho poslušném životě až na kříž, po kterém přišlo vzkříšení. Tak se nám otevřela cesta k novému životu, ve kterém vítězí tvá dobrá vůle.

Prosíme, zbav nás všeho, co nás tísní a skličuje. Dej, abychom se mohli radovat z tvé blízkosti, z tvého odpuštění, které si nezasluhujeme, ale přesto nám platí. Pro Ježíše Krista, vyslyš nás.
Amen

ČTENÍ PÍSMÁ SVATÉHO

Poslyšte čtení z Pisma svatého, jak je zapsáno v Prvním listu Janově, v kapitole 1., od verše 1. do 10.:

Co bylo od počátku, co jsme slyšeli, co jsme na vlastní oči viděli...

*Za dědictví věčné jsem ujal svědectví tvá, Hospodine, neboť
jsou radost srdce mého. Amen*

PÍSEŇ č.631 Nám pomoz, Pane milý

KÁZÁNÍ

Základem kázání jsou z Epištoly Jakubovy, z 1. kapitoly, verše 16. až 18.:

Neklamte sami sebe, milovaní bratři! Každý dobrý dar a každé dokonalé obdarování...

Milí bratři a sestry, odkud je na světě zlo, utrpení, bolesti, podvody, všechno to, co nás skličuje a zotročuje? Tuto znepokojující otázku si kladli lidé od pradávna. Každému z nás je zřejmé, že to s ním a s celým světem není v pořádku. Odkud tedy pramení všechno zlé, kde je jeho počátek?

Náš text odpovídá na tuto otázku nepřímou. Zlo je a zůstane vždy tajemstvím. Dozvídáme se z něj však, jak se toho, co je zlé, uvarovat. Pisatel epištoly píše křesťanům už třetí generace na konci prvního století po Kristu. Přináší jim starou evangelijní tradici, která je pobídkou k dobrému křesťanskému životu. Autorství svého dopisu připisuje Jakubovi, bratru Páně. Křesťané, kterým píše, byli ohroženi. Do křesťanských sborů přicházeli bludaři, kteří sem vnášeli náboženské spekulace, jež prý měly doplnit prostou zvěst o kříži a vzkříšení Ježíše Krista. Říkali si gnostikové, nabízeli údajně hlubší poznání a byli velkým ohrožením identity křesťanských sborů.

I dnes k nám přicházejí všelijaké náboženské nauky z Východu, které prý také chtějí prohloubit naši víru, takže to Jakubovo varování není ani pro nás zbytečné.

Není zcela zřetelné, o čem přesně ti bludaři tehdy učili. Zřejmě se však snažili vysvětlit, proč je na tomto světě tolik zla. A tak učili, že v Bohu je všechno, světlo i tma, dobré i zlé. Člověk byl podle nich

Bohem předurčen, nejen k tomu, co je dobré, ale i k tomu, co je zlé. Důsledkem tohoto scestného učení ovšem bylo, že se mohl člověk vymlouvat, když spáchal něco zlého, že za to nemůže: To byla moje povaha, kterou jsem zdědil, nemohl jsem si pomoci, bylo to silnější než já! Tak to někdy slyšíme mezi lidmi a zvláště na soudech z úst těch, kteří jsou voláni k odpovědnosti za to, že spáchali nějaké kriminální činy.

Proti tomu říká pisatel epištoly jasně: *Neklamte sami sebe, milovaní bratři. Každý dobrý dar a každé dokonalé obdarování je shůry, sestupuje od Otce nebeských světél.* Bůh, v kterého křesťané věří, dává člověku jen dobré. Člověk byl stvořen k obrazu Božímu, k obrazu jeho svobody, byla mu dána možnost volby. Není pravda, že by byl nějak negativně předurčen. Kdyby Bůh chtěl, mohl člověka stvořit jako bezmyšlenkovitý automat na dobro. Ale Bůh chtěl, aby ho člověk poslouchal svobodně a dobrovolně. Proto mu dal možnost volby. Každý si může vybrat mezi Bohem, který ho miluje a jehož podoba mu byla na počátku vtisknuta, a mezi čímkoli jiným, co ho v životě upoutá.

Jakub říká, že Bůh *je Otec nebeských světél.* Zřetelně myslí nejenom na slunce a měsíc, ale také na hvězdy. O nich se tehdy věřilo, že mají vliv na lidský život. Ostatně tato víra, či spíše pověra, je živá i dnes. Horoskopy mají údajně určovat průběh našeho života. Záleží prý na konstelaci hvězd ve chvíli, kdy jsme se narodili. Už tam prý jsou určeny světlé a temné stránky našeho života. A právě to Jakub odmítá: Žádná nebeská tělesa, ale Bůh je Pánem. Je Pánem i těch nebeských těles, tím spíše je pak jen on sám Pánem i našich životů. Jakub pokračuje slovy: *U něho není proměny ani střídání světla a stínu.* On není někdo, kdo by předem určil, co bude v našem životě světlé a co temné. Boží láska k člověku je bez výkyvů a proměny, on je stálý, na jeho věrnost smlouvě se lze spolehnout.

To je rozvedeno hned dále ve slovech: *Z jeho rozhodnutí jsme se znovu zrodili slovem pravdy, abychom byli jakoby první sklizní jeho stvoření.* Slovo pravdy je slovo evangelia, která probudilo a probouzí víru a vytvořilo a vytváří společenství nového věku, církve. Toto společenství je pak prvotinou nového stvoření, toho, k čemu je povolán celý náš svět. Avantgardou nového světa.

Jakub tedy neodpověděl na teoretickou otázku, odkud zlo. Zlo je a zůstane tajemstvím. Nikdy ho neprobádáme, vždy jsme a budeme překvapeni jeho mocí. Nicméně dostáváme odpověď na otázku, jak se zlu bránit a jak mu nepodléhat. Jde o to dát zapravdu slovu evangelia. Znovu a znovu. Proto přicházíme na bohoslužby, abychom slyšeli Boží slovo. V tom slovu je pravda, která rozhání všechny lži, které na nás útočí. To je ta cesta, na kterou nás zve Bůh. To je to dobré dání, které přemáhá všechno zlé. V Bohu není nic zlého, od něho pochází každý dobrý dar a každé dokonalé obdarování. Zlo klíčí v nás lidech. Dochází k tomu tehdy, když na Boží slovo nedbáme a dáváme důvěru tomu, před čím nás Bůh varuje.

Na co Jakub konkrétně myslel? Lze to vyčíst z jeho dopisu. To zlé je například zbožnost, která postrádá skutky lásky a milosrdenství. Proto tolik výtek proti pýše boháčů, kteří utiskovali chudé. Proto napíše, že pravá a čistá zbožnost je *pamatovat na vdovy a sirotky v jejich soužení a chránit se před poskvrnou světa*. Proto chvála moudrosti, která je čistá, mírumilovná, ohleduplná, ochotná dát se přesvědčit, je plná slitování a dobrého ovoce bez předsudků a bez přetvářky.

Jakub ví, že víra se často ocitá v pokušení jen náboženské spekulace. Víra bez skutků je však mrtvá. Taková víra nemá s pravou zbožností nic společného. Velmi vyostřeně dokonce Jakub řekne, že démoni také věří, že je Bůh, ale třesou se.

Odkud tedy pramení všechno zlé? A Jakubova odpověď zní: Zlo vzniká ve chvíli, kdy na Boží slovo neodpovím svou poslušností. To pak nastupuje zotročení zlem v nejrůznější podobě. Amen

MODLITBA

Pane díky za tvé Slovo, které má moc zahnat naše zlé myšlenky a naplnit nás tím, co je skutečně dobré, abychom milovali tebe nade vše a naše bližní jako sami sebe. Učiň to s námi, prosíme. Amen

PÍSEŇ č. 417 Zachovej nás při svém slovu

SBOROVÁ OHLÁŠENÍ

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Pane, děkujeme ti za to, že jsi v nás svým Slovem probudil víru. Děkujeme, že ji znova probouzíš, aby to byla víra živá, která se projevuje skutky lásky a milosrdenství. Prosíme za náš sbor, ať je místem, kde lidé docházejí pravého odpočinutí, kde ze sebe mohou složit vše, co je tísní. Ať se z tvé milosti stáváme společenstvím, kde jsou nové, bratrské a sesterské vztahy.

Prosíme za ty, kteří hledají hlubší základ svých životů, ale dosud ho nenalezli. Dej, aby se setkali s těmi, kteří by jim dosvědčili, že jsi dobrý a že máš zájem o každého člověka.

Modlíme se za náš svět, který těžko hledá cestu k opravdovému míru. Prosíme zvláště za ty, kteří jsou nemocni nemocemi těžko léčitelnými. Podle své vůle je uzdravuj. Prosíme, učiň ještě víc, než dovedeme prosit. Otče náš... Amen

POSLÁNÍ

Za to se modlím, aby se vaše láska ještě více rozhojňovala a s ní i poznání a hluboká vnímavost, abyste rozpoznali, na čem záleží, a byli ryzí a bezúhonní pro den Kristův, plní ovoce spravedlnosti, které z moci Ježíše Krista roste k slávě a chvále Boží. (Fp 1,9–11)

POŽEHNÁNÍ

At' ti Hospodin žehná a chrání tě! At' Hospodin rozjasní nad tebou svou tvář a je ti milostiv. At' Hospodin obrátí k tobě svou tvář a obdaří tě pokojem. Amen

PÍSEŇ č. 699 Pane, dej, ať nás už nic nerozdvojí

POVOLÁNÍ KE SVATOSTI

VSTUPNÍ SLOVA

*Všem vám, kdo jste Bohem milováni a povoláni ke svatosti:
Milost vám a pokoj od Boha Otce našeho a Pána Ježíše Krista.
Již nejste přichozí a hosté, ale spoluměšťané svatých a domácích
Boží. Amen*

PÍSEŇ č. 441 Svatá doba, Páně den

MODLITBA

Pane Bože náš, je to s námi pořád stejné. Víme, co bychom měli dělat, jací bychom měli být, a přitom opakujeme tytéž chyby. Děláme to, o čem dobře víme, že by tak nemělo být, a nedokážeme se přimět k tomu, abychom svoje zlovyky změnili. Ty, Pane, znáš i naše výmluvy, že nemáme čas, nemáme dost sil, že dnes ne, až zítra...

Máš s námi trápení a my to víme. Říkáme si křesťané, ale když přijde na věc, nejsme nic víc než bázlivi, pohodlní a opatrní občané. Nejsme světlem světa ani solí země.

Tuhle změnu s námi můžeš udělat jen ty. A my tě o ni prosíme. Jsme tu, abychom byli v blízkosti tebe – toho jediného, kdo dává životu smysl, budoucnost a cíl. Prosíme tě, Pane, proměň nás svou blízkostí, dej, ať odlesk tvé svatosti z nás září jako světlo do tohoto světa. Vždyť víme, že nejsme nijak důležití – a přesto ve tvých očích jsme. Ve svém okolí mnoho neznameníme – ale ty nás vidíš jako vyslance svého Království. Jsme tvůj poklad, tvoji milovaní – od počátku života až do jeho konce – a i potom. Radost a vděčnost nás zaplaví, když tvoji lásku necháme proniknout až ke svému srdci, do svého svědomí.

Skrze Pána Ježíše Krista nás přijímáš jako svoje syny a dcery a chceš s námi slavit svátek radosti ze vzkříšení. Svátek naděje a

budoucnosti. Děkujeme ti za to, chválíme a vzýváme tě jako svého
Pána a Otce. Amen

ČTENÍ PÍSMÁ SVATÉHO

První čtení z Písma svatého je zapsáno v Evangelii podle
Marka, v kapitole 16., od verše 9. do 20.:

Když Ježíš ráno prvního dne po sobotě vstal, zjevil se...

PÍSEŇ č. 334 Kristus Pán vstal z mrtvých

KÁZÁNÍ

Základem kázání je oddíl z První epištoly Petrovy, z 1.
kapitoly, od verše 13. do 21.:

*Odhodlaně se tedy připravte ve své mysli, buďte strážliví a
celou svou naději upněte k milosti...*

Milí bratři a sestry, jsme spaseni! Vyhlížíme budoucnost
s nadějí a víme, že ani všelijaké bolesti a ztráty na tom skvělém konci
už nic nezmění. Narodili jsme se ve správnou chvíli – na rozdíl od
proroků už víme, na čem jsme a nemusíme tápat v nejistotě, jestli to
mezi námi a Bohem dopadne dobře. Jestli to se světem v jeho
konečném cíli dopadne dobře. Už to dobře dopadlo! Bůh o tom rozhodl
a nehodlá to měnit.

A tak je pohoda, ne? Mohli bychom tu mít lehátka a za zvuků
příjemné hudby očekávat, kdy se nebeská brána otevře. – Někteří
z těch prvních křesťanů si to tak taky vyložili, dokonce přestali i
pracovat, protože se jim zdálo, že už to nemá smysl. Jenže ta Boží
ekonomika času je trochu jiná. Jsme v konečné fázi, ale čas vstříc tomu
konci ještě pořád běží. Čas našeho života, čas církve, ale také čas těch,
kteří neuvěřili a možná mají ještě šanci, čas tohoto světa, který může
ještě zažít svědectví o Boží nabídce, než nastane ten úplný konec.

A tak navzdory tomu, že všechno podstatné je hotovo, není čas
ležet, povalovat se a nudit! Buďte svatí v celém svém způsobu života!
Odhodlaně se připravte! Žijte v bázni před Bohem!

Žádná pohoda na lehátku. Ještě máme co dělat. A my to vlastně dobře víme, když se podíváme sami na sebe, na svůj život – a na to, jak vypadá, a jak by asi měl vypadat. Víra je zápas, je to boj o to, aby platilo v reálu to, co o nás bylo Kristem vyhlášeno. Víra je dobrodružství proměny, hledání a očekávání nových Božích zásahů do našeho života. Právě ve vědomí ukráceného času. Proto na tom tolik záleží.

Být spasen neznamená, že už nic nemusím dělat! Že mám svoje jisté a ostatní mi mohou být ukradení! Máš svoje jisté, spasení ti nikdo nevezme, to je pravda. Ale právě jako ten, kdo patří Kristu, jsi povolán za spolupracovníka při záchraně dalších. Tvůj život je strašně důležitý, protože je svědectvím o Bohu! O jeho díle. Můžeš potvrdit, že to funguje. Že Boží zájem o lidi je pravda. Že Boží blízkost je proměnou k dobrému. Když uvěříš a dáš se pokřtít, když se staneš křesťanem – anebo jsi už léta věřícím, připrav se na to, že se bude ledacos dít. Bůh rozhodně není pasivní, starý a nemohoucí děda. Když se s ním dáme do spolku, znamená to, že se bude něco dít, a že se od nás něco bude čekat. (Koneckonců to taky člověka potěší, že od něj někdo ještě něco čeká, ne?)

Stát se křesťanem znamenalo v těch prvních časech velký zásah do života, zlom. Znáte ho možná i někteří z vás, byť jste vyrostli v křesťanském prostředí. Ale i když je člověk v církvi odmalička a víra je pro něj samozřejmostí, vyžaduje také vědomé rozhodnutí. Musím přitakat k tomu, že moje víra pro mě má důsledky, počítat s tím, že se podepíše na mém životě, že už nejsem tak docela stejný jako všichni ostatní. Vždyť jsem dědic Boží!

Není to důvod ani k pýše, že jsem lepší (vždyť to všechno je dar, milost), a není to ani důvod světem pohrdat, stáhnout se někam do ústraní a tam si udělat své malé církevní nebe na zemi. Jsi křesťan? Tak žiješ jednou nohou tady a druhou v nebi. Ale pokud žiješ ještě tady, tak máš úkol – být svatý. Být jiný. Nepřizpůsobovat se nekřesťanskému okolí v jeho pohanství. Máš úkol dobře o všem přemýšlet (to jsou ta *opásaná bedra mysli*, jak překládají Kraličtí) a užívat svou svobodu, žít jako ten, kdo je spasen, kdo se nebojí.

Křesťan nemusí být za každou cenu nápadný, ale bude jiný. Máme-li dědictví v nebi, je naše životní cesta jen krátkodobý pobyt

v cizině a vyhlížíme domov tam na druhém břehu. Proto můžeme mít i určitý odstup, distanc od světa: od jeho zájmů a priorit, ale i od jeho strachů. Všecko se přece děje pod předznamenáním Boží milosti, na kterou se spoléháme. A tak: Bud'te svatí. Svatí ve svém obcování, v tom, jak žijete.

„Na to nemáme“, řeknou mnozí. A možná ani nechceme být svatí. Vždyť ta představa „svatých“ zahrnuje buď svaté Kryštofy a Anežky, ze kterých nám zbyly většinou jenom sochy (místo životního stylu). Anebo se nám vybaví svatouškovství jako zbožné pokrytectví, o které není co stát.

Jenže to platí: *Bud'te svatí, jako je svatý váš Bůh*. Bráníme se tomu, protože si myslíme, že to je nárok, výzva, abychom se chovali jako svatí. Ale to je omyl! Svatý totiž znamená oddělený. Bůh je svatý, protože je docela jiný než jeho stvoření. A svatými se stávají skrze Boží přítomnost místa, věci i lidé: svaté je město Jeruzalém a svatý je chrám, kde Bůh přebývá. Izrael je svatý, protože si ho Bůh vyvolil za svůj lid. A tak také každý věřící je svatý, svým křtem, svou vírou oddělený a náležející Bohu! Svaté z nás nedělají naše dobré skutky nebo zásluhy, ale Boží blízkost! Ti, kdo žijí s Bohem a scházejí se v Kristově jménu k bohoslužbám – to jsou svatí, dokonce *svaté kněžstvo*! Svatý je tedy ten, kdo patří Bohu, ne kdo je mu podobný!

Ale jistěže se nějak navenek projeví to, že člověk patří Pánu Bohu! Projeví se to v tom, že máme nová měřítka pro posuzování světa i sebe samých. *Stojíme před Bohem, který posuzuje každého podle jeho skutků – bez nadržování!* Záleží vám na tom, jak vás vidí Bůh, nebo na tom, jak vás posuzují lidé? Komu se přizpůsobujeme, podle koho se orientujeme, komu se chceme líbit ve svém jednání, rozhodování, v tom, co říkáme a děláme?

Ať to zní sebedivněji, možná bude v téhle souvislosti zřejmé, že když nad sebou uznáme Boží autoritu, vede to k veliké svobodě! Jsme osvobozeni od toho, co si o nás myslí lidé. Dokonce i od toho, co si o sobě myslíme sami. Jak vidíme sami sebe. Důležité je přece to, jak nás vidí Bůh! Zkuste se na sebe takhle podívat! Víte, jak vás Bůh vidí? Jako poklad! Dal by za nás nejen zlato a stříbro, ale skutečně dal svého Syna. Nechal prolít Kristovu krev – aby nás získal. Vykoupil

nás, patříme mu. Nosíme teď také jeho jméno (křesťan je kristovec, Kristův člověk).

Do prázdnoty života, kdy se člověk ptá: K čemu tady vlastně jsem? Jaký to má smysl?, do toho našeho tápání a hledání smyslu života zní osvobodivé: Jsi můj! Já chci, abys byl! Já jsem tě vykoupil a povolal tvým jménem. Buď svatý – dávej najevo, že patříš Bohu. Už nemusíš obhajovat svou existenci. Jsi tu proto, že tě tu Bůh chce mít a má pro tebe úkol. Počítá s tebou. A jsou to konkrétní úkoly. Patříš do velkého plánu, který měl Bůh už dřív, než stvořil svět. Prostě odjakživa, co je Bůh Bohem. Že tě má rád, to není jeho momentální nápad!

Bůh už před stvořením světa vyhlédl toho Beránka, který zaplatí naše dluhy. A stalo se to. Je to hotovo. Žijeme pod tímhle pozitivním předznamenáním, že zlo, hřích, smrt, temnota jsou z Božího rozhodnutí překonány. Že budoucnost patří živému Bohu, který si nenechává život jen pro sebe nebo jen pro některé vyvolené – ale smrt likviduje, přemáhá, staví na slepou kolej a cesta dál vede jen do života! Skrze Krista máte k tomuhle Bohu blízko jako k Otci. Smíte v Kristově jménu předstupovat před tvář tohoto soudce – a nebát se!

Ta bázeň, se kterou přicházíte – a která je na místě!, to vůbec není strach. To je úcta, to je vděčnost, to je vědomí nezaslouženosti, a přesto důvěry. Bázeň před Bohem se projevuje poslušností. I broučkovská ranní modlitba to v naprosto stejném duchu formuluje: „Ó náš milý Bože, povstali jsme z lože a pěkně tě prosíme, dej ať se tě bojíme. Bojíme a posloucháme a přitom se rádi máme.“ Bázeň Boží vede k poslušnosti. Ale to není vynucená poslušnost, protože se nic jiného nedá dělat. Je to poslušnost Boží autority, která osvobozuje. Chcete poslouchat a chcete se dát vést, protože jste poznali, že je to k vašemu dobru. Že je to to nejlepší, co můžete vůbec udělat. Naslouchat Bohu, poslouchat Boha znamená být v Boží blízkosti. To je svatost. Nejsou to tvrdě sevřená ústa a křečovitá moralistická zbožnost. *Bojíme a posloucháme a přitom se rádi máme*, říkali Broučci. Pobývání v Boží blízkosti znamená být v blízkosti života, naděje a činné lásky.

Víte, že vás ještě čekají všelijaké zkoušky. Víte taky, že je to jen nakrátko, ale právě v těch zkouškách máte možnost ukázat svou vděčnost, projevit svou víru. Tím se přidáváte k tomu Božímu dílu, tím se stáváte svědky a spolupracovníky. Přicházejí-li situace, kdy se lidé bez víry hroutí, vy se hroutit nemusíte. Uprostřed nemoci, stárnutí a umírání smíte zůstat pokojní, protože víte, že od vašeho Pána a Spasitele vás neodloučí nic! Vůbec nic. Ani ta z našeho pohledu poslední – z jeho pohledu předposlední - zastávka – smrt.

Ale víru nedáváte najevo jen v situaci ohrožení. Každý den nabízí všelijaká rozhodování, ve kterých můžete ukázat, že vaše naděje přesahuje to, co je vidět a na co spoléhají všichni kolem vás. Může na vás být vidět, že se nebojíte budoucnosti, protože jste v rukou toho Vzkříšeného, se kterým jste v kontaktu a skrze něhož máte i vy naději na vzkříšení. Každý den přicházejí situace, kdy můžete projevit ochotu ke službě a lásce. *Opásejte bedra své mysli!* Nebud'te pohodlní a líní přemýšlet a ptát se, jak být užitečný Bohu i lidem. K čemu tady a teď mám jako křesťan být?

Jistěže každý den také znovu přicházejí pokušení. Žijeme i jako věřící lidé normální život. A právě těm, kdo se pokoušejí o tuhle „svatost“, o spojení s Kristem, o život v Boží blízkosti, těm se ukazuje rozdíl mezi žádostmi, touhami, které byly dřív. Kdo o svém životě nepřemýšlí, nemá co řešit.

Byli jste vykoupeni, a tak zkuste žít jako svobodní lidé! Stává se, že když je člověk dlouho spoután, že pak neumí chodit, protože si na ty spoutané nohy zvykl. A i když je má volné, jenom se šourá. Vy jste skutečně svobodní! To je fakt, který nikdo nemůže zpochybnit, ani sprovodit ze světa. Proto se nenechte fascinovat strachem, že to nepůjde. Neohlížejte se do minulosti, kolikrát se vám to nepodařilo, a že to stejně nemá cenu. Má to cenu. Bůh ji zaplatil! A vám otvírá budoucnost vzkříšení. Dívejte se směrem k tomu, co vás čeká: vzkříšení a sláva spolu s Kristem. Amen

MODLITBA

Pane Ježíši Kriste, ve tvé jméno jsme pokřtěni, ve tvém jménu jsme tu byli shromážděni a ve tvém jménu se také rozejdeme každý do

svého domova, do svých rodin, ale také ke svým otázkám, úkolům, starostem. Prosíme, zůstaň tam s námi. Posvěcuj nás svou blízkostí, naplňuj Duchem svatým, abychom zrcadlili tvou dobrotu, tvou ochotu ke smíření a odpuštění, tvou naději pro každého člověka. Amen

PÍSEŇ č. 684 Učiň mne, Pane, nástrojem

SBOROVÁ OHLÁŠENÍ

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Pane Ježíši Kriste, prosíme, zůstaň s těmi, kdo si nevědí sami se sebou rady. Zůstaň s těmi, kdo se pokouší žít lépe, odvyknout zlozvykům, nebát se o sebe, vidět také starosti a potřeby druhých. Posvět' je a dej, ať mohou zažít moc víry.

Prosíme za ty, kdo jsou vyloučeni ze společenství kvůli nemoci, prosíme za ty, kteří jsou osamělí, protože ztratili životního partnera. Prosíme za ty, kdo k sobě ještě nikoho nenašli. Prosíme za tvou uzdravující moc pro lidi znesvářené, pro ty, kdo se rozvádějí, pro ty, kdo ztratili domov a nemají kam jít.

Pane, daruj pokoj a smíření i mezi národy Palestiny a Izraele.

I my patříme k těm, kdo potřebují tvoji pomoc a lásku v příštích dnech. Vyhlížíme tě, Pána, který nalomenou třtinu nedolomí a kouřící knot neuhasí, a prosíme: Přijď a daruj nám svůj pokoj. Ve tvém jménu se společně modlíme: Otče náš... Amen

POSLÁNÍ

Žijte v Kristu Ježíši, když jste ho přijali jako Pána. V něm zapustíte kořeny, na něm postavte základy, pevně se držte víry, jak jste v ní byli vyučeni. Znovu a znovu vzdávejte díky! (Kol 2,6)

POŽEHNÁNÍ

*Požehnej vás Bůh Otec i Syn i Duch svatý. Jděte ve jménu
Páně. Amen*

PÍSEŇ č. 452 Za dar Slova, Bože milý

SPOLEČENSTVÍ KRISTOVA LIDU

VSTUPNÍ SLOVA

Milí bratři a sestry, vítám vás k dnešním bohoslužbám. Ať nás všechny provází touto nedělí milost našeho Pána Ježíše Krista, láska Boží a přítomnost Ducha svatého.

Toto je den, který učinil nám Hospodin, jásejme a radujme se z něho.

Haleluja

PÍSEŇ č. 180 Vše má, Bože, chválit tebe

MODLITBA

Zasloužíš si, Pane Bože, chválu a poděkování. Vždyť i my, když uděláme něco navíc nebo něco dobrého, čekáme, že nás někdo ocení a pochválí. A jak je nám líto, když se nikdo takový nenajde.

Jsme tu proto, abychom tě chválili, děkovali ti a rozhlašovali, že ty jsi ten nejlepší! Jsi jediný Bůh, který kdy něco udělal pro lidi – a pořád ještě dělá. Děkujeme ti za dary, které potřebujeme k životu a které nám velkoryse dáváš. Za vzduch, který dýcháme, vodu, kterou pijeme, i chléb, který jíme. A také ti děkujeme za lidi, které máme kolem sebe, na které se můžeme usmát, obejmout se s nimi, postěžovat si jim.

Děkujeme za to, že díky lidem, kteří v tebe uvěřili, jsme uslyšeli evangelium i my. Ano, Pane, za církev, za její svědky a anděly ti patří obzvlášť velký dík.

A ten největší dík ti patří za tvého Syna, dar ztělesněné lásky. Už si neumíme představit život bez něj, svět bez církve, budoucnost bez vzkříšení. Díky tobě, Bože, Pane Ježíši Kriste i Duchu svatý, díky tobě jsme tady jako tvoji vyvolení, omilostnění, jako dědicové Božího království. Máme důvod se radovat, zpívat, těšit se z toho, že jsme tu společně. Máme důvod k radosti i proto, že ty, kdo dosud nevěří, můžeme zvát, aby se přišli sami přesvědčit, jaký jsi a co s člověkem zamýšlíš.

Prosíme, posvěť nás svou přítomností. Bez tebe nejsme nic, ale s tebou jsme svaté kněžstvo a přinášíme ti oběť díky a chval. Amen

ČTENÍ PÍSMÁ SVATÉHO

První čtení z Písma svatého je zapsáno v Evangelii podle Jana, v kapitole 15., ve verších 16. až 20.:

Ne vy jste vyvolili mne, ale já jsem vyvolil vás...

PÍSEŇ č. 680 Nás zavolal jsi, Pane

KÁZÁNÍ

Jako základ kázání čtu z Prvního listu Petrova, z 2. kapitoly oddíl od 2. do 10. verše:

Jako novorozené děti mějte touhu jen po nefalšovaném duchovním mléku, abyste jím rostli ke spasení...

Milé sestry, milí bratři! Stává se, že lidé přijdou požádat o křest pro svoje dítě a mají dojem, že to bude jakési jednorázové magické znamení, které toho jejich potomka bude po celý život chránit před zlým a zajistí mu šťastnou budoucnost. Vůbec je nezajímá sbor a církev, ani lidi kolem nich. Pokládají křest a víru za něco naprosto soukromého, co má význam jen pro ně. Je to, jako by chtěli zkonzumovat to dobré, vycucnout z církve to, co jinde není, a nechat si to pro sebe. Jenže víra vůbec není věc soukromá. Křtem se člověk stává součástí společenství, je začleněn do těla Kristova. Do církve.

Středem všeho, o čem je tu řeč, je ten cenný, vyvolený kámen. Zvláštním způsobem kombinuje autor tohoto listu tři starozákonní citáty, kde se na jedné straně mluví o základním kameni, na kterém všechno stojí, a na straně druhé o tom posledním kameni, „úhelném“, který drží celou klenbu. Prostě chce zdůraznit, že Hospodin udělal ve svém příběhu s námi lidmi nový začátek: do základů položil to nejcennější, to, co určuje smysl a cíl celé stavby, a také svoje dílo završil, dokončil, zkompletoval. Vzkříšený Kristus je ten, který všechno nese, drží pohromadě a dává tomu smysl. Na Kristu stojí tvoje spasení, odpuštění hříchů i naděje vzkříšení. Bez něj to prostě nejde! A

tak ten nový život, který pro tebe ve křtu začal – to není jen morálně vylepšený život, lepší chování a víc poslušnosti. To je život na zcela nových předpokladech, s novou perspektivou. Říká se tomu „znovuzrození“.

Začíná tam, kde lidé přicházejí k tomuhle základnímu kameni. Když v neděli ráno přicházíme do kostela, není to jen tradice nebo povinnost. Je to vyznání. Vyznání toho, že ve své víře nejsme osamoceni, že nejsme jako kůly v plotě, ale tvoříme společenství. Tohle společenství sahá přes hranice národů i generací. A je moc důležité. Bez církve se ke Kristu nedostaneš. I když je víra osobní vztah, bez těch druhých lidí to nejde. Jako by to byl zvláštní bonus: člověk stojí o vztah k Pánu Bohu a navíc dostává nové bratry a sestry. Když Kristus spojuje lidi se sebou samým, propojuje je také vzájemně s těmi dalšími, kteří mu také patří. Bůh nestojí o zbožné jednotlivce, ale o společenství lásky a služby. A tohle společenství také skrze Krista vytváří. Všechna zaslíbení, která si přivlastňujeme i ze Starého zákona, platí pro společenství, ne pro jednotlivce, který se chce ujistit o svém vlastním spasení, a ti další jsou mu ukradení!

Bible popisuje mnoha obrazy, co to církev je a jak vypadá: Boží pole, vinice, zahrada, město. Vždycky jde o společenství mnohých. Privátní, soukromé křesťanství je nanejvýš problematické. A zvláště to vynikne, když je řeč o kamenech. Jednotlivý kámen, i když perfektně opracovaný, není k ničemu. Spíš překáží, povaluje se a člověk o něj zakopne. Jen ve spojení s ostatními kameny získává svou důležitou funkci, svůj smysl, je součástí celku. Některé kameny patří k opevnění, jiné vymezují prostor, některé jsou nosnými sloupy, jiné tvoří schody. Každý z nich má omezenou funkci, a přesto je nepostradatelný pro ostatní. A ještě víc: jeden kámen je držen, nesen ostatními. Moje víra potřebuje druhé lidi. Kde bych byl bez těch, kteří mi o Bohu poprvé řekli a tak mi víru dosvědčili, zprostředkovali, vysvětlovali, kteří mi byli oporou v pokušeních. Ale teď jsem i já takový kámen pro druhé, nesmím jím to zůstat dlužen.

Přicházejte tedy a buďte živými kameny! Možná to slyšíme jako rozkaz, nárok, povinnost. Buďte živí! Snažte se, hecujte se, usilujte! Ale je to jinak: V tom přicházení ke Kristu se živými kameny stáváte. Když přicházíte, stáváte se jimi, protože se blížíte ke Kristu.

Připodobňujete se jemu, a protože on je živý, i vy se živými stáváte. V tom je ten figl! Na cestě za Kristem, v tom „následování“, v jeho blízkosti se stáváme živými kameny. Ne díky svým zásluhám nebo snažení, ale díky jemu! Jeho život se rozlévá i na nás. Ve společenství věřících, kde je Kristus středem, se stáváme duchovním chrámem. A dostáváme nesmírně důležitý úkol.

Víte, k čemu slouží chrámy? K setkávání s božstvem. Odjakživa to tak bylo v pohanských zemích i v Izraeli. A ti první křesťané se odvážili říci: Bůh už se nezjevuje v chrámě, ale v Ježíši Kristu! V tomto světě je Kristus přítomný skrze lidi, kteří v něho uvěří. Skrze nás! Bůh ještě v tomto světě není viditelně pro všechny. Není na dosah komukoliv a kdekoliv. Ale mezi námi – když ho vyznáváme, chválíme, když se modlíme – mezi námi a na nás působí, tady je! Shromáždění věřících tak poskytuje něco, co jinde ve světě není k mání! (To ti nevěřící lidé kolem nás dobře tuší.)

Když vy přijdete a tvoříte toto společenství, umožňujete Boží přítomnost v tomto světě! Kde by lidé jinak Boha mohli najít, kdyby tu přestal existovat sbor, kdyby nebyla církev? Kde by uslyšeli evangelium, kdyby se nekázalo? A kde by viděli, jak žijí křesťané, když ne na vás? Evangelium by zůstalo pustou, mrtvou teorií. Ale vy jste živé kameny! A nejen kameny duchovního chrámu, jste dokonce *svaté kněžstvo*!

Myslím, že se tak necítíte, a řekli byste, že to ten apoštol trochu přehnal. Ale nepřehnal: Ono to tak opravdu je. Jako vyvolený lid se smíme přibližovat k Bohu. To neumí a nemůže dělat každý! Objevovat se před Bohem, mít u něj audienci – skrze Krista – to je naše výsada! Jistě přicházíme i sami za sebe, ale specificky kněžské je to, že to děláme i za druhé a pro druhé. I dnes jste tady také zástupně za ty, kdo tu nejsou. Knězem je člověk vždycky pro druhé a za druhé – ne pro sebe. Tím je určen vztah křesťana ke světu: jsme tu pro něj, nejen ve smyslu služby, ale i ve smyslu bohoslužby. Svět to nedovede, ale my ano: chválit Boha, děkovat mu, vzývat jeho jméno!

Máme to dělat i za druhé a pro druhé. Aby Bohu byla vyjádřena úcta a dík, na které má právo a na které čeká! Když připomínáme jeho jméno, děláme to za ty, kteří věřit nedovedou, za ty, které nikdo nenaučil se modlit. Za svoje příbuzné a přátele, kteří Krista

ještě jako Pána nepoznali: i za ty stojíme před Boží tváří zástupně jako svaté kněžstvo.

My – jako svaté kněžstvo? My, kteří se tak dobře známe, jak jsme „nesvatí“? Ano, je to zázrak, že zrovna my jsme byli povoláni. Víra není přece vůbec věc samozřejmá. Není ani všemi přijímána. Kristus je na jedné straně kámen úhelný, ale také kámen, který stavitelé zavrhli, odmítli. Při zvěstování evangelia se děje stále obojí: pro některé je to zpráva ke spasení, pro jiné, kteří neuvěří, je to kámen úrazu. Přijímán i nepřijímán, chválen i odmítán je Kristus v tomto světě. O tom máme vědět, abychom se nepřeceňovali ve svém úkolu a nečekali, že obrátíme na víru všechny sousedy a příbuzné. Jsme tu pro ně, to jistě. Svědčíme tím, že vytváříme společenství, kam jsou zváni, kde mohou uslyšet evangelium. Svědčit máme i svým všedním životem, prožívanou vírou, nadějí a láskou. Můžeme a máme se za druhé modlit. Ale víc v našich možnostech není. I na nevěře těch, kdo evangelium odmítají, si můžeme uvědomit, jak nesamozřejmý dar je víra. A Pána Boha chválit a děkovat mu, protože jsme tento dar dostali z milosti, bez vlastní zásluhy. Máme děkovat za to, že smíme patřit mezi vyvolené a že můžeme *hlásat mocné skutky toho, kdo nás povolal ze tmy do svého podivuhodného světla. Kdysi jsme vůbec nebyli lid, ale nyní jsme lid Boží, pro nás nebylo slitování, ale nyní jsme slitování došli.* Amen

MODLITBA

Prosíme tě, Pane Ježíši Kriste, tvoř si z nás svůj lid. Jsme si dobře vědomi, jak málo se hodíme pro tvé dílo, které tady na světě konáš. Prosíme, proměňuj nás mocí svého Ducha, abychom se tvé službě nevyhýbali, a svou předivnou mocí působ i to, aby i to naše nedokonalé dílo přece bylo k užitku lidem i ke tvé chvále. Amen

PÍSEŇ č. 667 Vítězi k poctě zpívejme

SBOROVÁ OHLÁŠENÍ

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Prosíme tě, Pane, za ty, kteří mají oči plné slz, ale i za ty, kdo plakat nedovedou. Za všechny, kteří si zoufají sami nad sebou i nad světem.

Prosíme tě, Pane, za lidi, kteří žijí v režimech, kde je zakázáno veřejně vyznávat Krista. Prosíme za ty, kdo přesto mají odvahu se k tobě hlásit, přestože jsou v ohrožení života.

Prosíme za lidi zotročené touhou po věcech, po vysokém životním standardu, zotročené konsumem tak, že si neuvědomují, že lidmi je dělá schopnost vzdávat se něčeho ve prospěch druhých, sloužit a obětovat se.

Prosíme za ty, kdo upadli do drogové závislosti, do závislosti na hracích automatech a počítačích nebo nedovedou být bez své práce.

Prosíme za všechny upoutané na lůžko, za naše blízké i za ty, které neznáme.

Prosíme tě za lidi, které – už z jakýchkoli důvodů – od ostatního světa dělí vězeňská mříž.

Přimlouváme se za ty, kdo svým životním stylem dokazují, že s tebou je možné žít radostně, svobodně a vděčně.

Prosíme za tvou církev rozptýlenou po celém světě.

Prosíme tě za ty, kterým jsem svěřili péči o pozemskou spravedlnost, občanský mír, rozumné a poctivé hospodaření.

K tobě se obracíme spolu se vším stvořením. Vždyť ono také vyhlíží příchod tvého království a vládu pokoje. A tak prosíme: Přijď již, Pane Ježíši, a naplň nás svým pokojem. Vždyť tobě patří všechna moc i sláva nyní i na věky.

Ve tvém jménu nyní prosíme: Otče náš...

Amen

POSLÁNÍ

Jednejte moudře ve styku s okolním světem a využijte čas vám svěřený. Vaše slovo ať je vždy laskavé a určité, ať víte, jak ke komu promluvit. (Kol 4,5)

POŽEHNÁNÍ

Požehnej tobě Hospodin a ostříhej tebe. Osvět' Hospodin tvář svou nad tebou a buď milostiv tobě. Obrat' Hospodin tvář svou k tobě a dej tobě pokoj. Amen

PÍSEŇ č. 489 Tvé požehnání, dobrý Otče

VYTÁHNE NÁS Z JÁMY

VSTUPNÍ SLOVA

Hospodine, tebe vyvyšuji, neboť jsi mě vytáhl z hlubin, nedopřáls mým nepřátelům, aby se nade mnou radovali. Hospodine, Bože můj, k tobě jsem volal o pomoc a uzdravils mě. Vyvedl jsi mě z podsvětí, Hospodine, zachovals mě při životě, abych neseštopil v jámu. (Ž 30,2–4) Amen

PÍSEŇ č. 30 Velebím tě, Hospodine

MODLITBA

Bože, Stvořiteli všeho bytí a náš Otče, tobě vděčíme za dar života, za to, že existuje tento svět a my v něm. Vnímáme jeho krásy a radujeme se z nich: ze vzájemných setkání, z možnosti poznávat nové lidi, z krásy přírody. Vidíme však také bídu a utrpení, které na svět doléhají. I my sami někdy zakoušíme bolest. Vyznáváme, že mnoho špatného vychází i z našeho nitra. Snadno se dáme strhnout prosazováním vlastních představ a tužeb. Mnoho trápení však vysvětlit nedokážeme. Děkujeme ti, že jsi nás nevydal napospas sobě samým, napospas nicotě a marnosti. V Ježíši Kristu jsi mezi námi a sebou postavil most, po kterém smíme bezpečně kráčet. Svým odpuštěním hojíš naše rány, uzdravuješ nás z nemocí těla, duše i ducha. Pane, prosíme, čiň si z nás nástroje své lásky, upevňuj naši naději a dej nám vytrvat ve víře, dokud v plnosti nepřijde tvé království. Amen

ČTENÍ PÍSM A SVATÉHO

Poslyšte čtení Pisma svatého, jak je zapsáno v Epištole Římanům, v kapitole 8., od verše 18. do 25.:

Soudím totiž, že utrpení nynějšího času se nedají srovnat s budoucí slávou, která má být na nás zjevena...

KÁZÁNÍ

Základem kázání jsou slova, zapsaná v Evangelii podle Jana, v 11. kapitole, ve verších 1. až 3., 17. až 27. a 39. až 45.:

Byl nemocen jeden člověk, Lazar z Betanie...

Milé sestry a milí bratři! Představa znovuoživení mrtvého těla se přičí našemu rozumu i naší zkušenosti. Víme, stejně jako to věděli i Ježíšovi současníci, že mrtvého člověka nelze oživit. Ledaže by byl mrtvý jen zdánlivě. To však není náš případ. Lazar je v našem příběhu už čtyři dny po smrti. Jeho tělo se rozkládá, podle řeckého originálu doslova zapáchá. Jak se máme vypořádat s příběhem, který jsme právě slyšeli? Stal se skutečně?

Nad touto otázkou si lámalo hlavu již mnoho teologů a jejich názory se různí. Někteří se domnívají, že příběhy o Ježíšových zázracích mají historické jádro. Ježíš skutečně uzdravoval, křísil, chodil po vodě. Jiní to zpochybňují a tvrdí, že příběhy o zázracích jsou dílem prvních křesťanů. Vyjadřují jejich víru, že Kristus je Pánem nad životem a smrtí, nad přírodou a všemi mocnostmi světa.

Ponechme otázku historičnosti Ježíšových zázraků otevřenou. S ní ostatně křesťanova víra nestojí ani nepadá. Avšak ať už zaujmeme kteroukoli pozici, nechtějme zázraky z biblických příběhů vytěsnit. Prvek něčeho cizího, mimořádného a nevysvětlitelného má v Bibli svou nenahraditelnou úlohu. Je to signál, abychom zpozorněli. Je to znamení, že v určitém člověku a v určitých událostech působí moc, která nás přesahuje. A právě tyto signály a znamení v nás probouzejí víru, že zdánlivě bezbožný svět není bez Boha. Dávají nám naději, že ve světě poznamenaném pomíjitelností, hříchem a bolestí se dá žít smysluplně a s nadějí.

Ale vraťme se na začátek našeho příběhu. *Byl nemocen jeden člověk, Lazar z Betanie.* Nemoc zpravidla tíživě doléhá nejen na postiženého, ale i na jeho okolí. Rodina, přátelé, bratři a sestry ze sboru mají o nemocného starost. Podobně jako Lazarovy sestry zakoušíme v takových situacích touhu nemocnému pomoci, touhu změnit jeho

situaci. Přitom se nás nezřídka zmocňuje vědomí bezmoci, vědomí, že sami nic nezmůžeme. Lazarovy sestry však vědí, u koho hledat pomoc. Obracejí se na Ježíše: *Pane, ten, kterého máš rád, je nemocen*. Jejich stručný vzkaz je v podstatě modlitbou. Modlitbou, v níž Ježíšovi předkládají, co je trápí. Přitom mu nepředepisují, co má udělat. Věří, že on sám to ví nejlépe. Avšak – ví to skutečně?

Když Ježíš přichází do Betanie, je to doslova s křížkem po funuse. Lazar leží už čtyři dny v hrobě. Není divu, že Marie nejde Ježíšovi naproti. Vždyť už není koho uzdravovat. Zato Marta vybíhá Ježíšovi vstříc. *Pane, kdybys byl zde, nebyl by můj bratr umřel*. V jejím hlase cítíme výčitku. Proč tu Ježíš nebyl, když Lazar umíral? Věděl přece o jeho nemoci a mohl od něj smrt odvrátit. Ale on nepřišel. Ta situace je nám povědomá. Zvěstujeme Ježíše jako vítěze nad smrtí, modlíme se za nemocné, a oni dál umírají. Často si pak v duchu říkáme: Pane, kdybys byl zde, mohlo všechno být jinak! Tak proč jsi tu nebyl?

Na tuto palčivou otázku nacházejí lidé rozličné odpovědi. Někteří říkají, že Bůh je nespravedlivý, když dopouští zlé věci. Jiní tvrdí, že Bůh je zcela bezmocný, když nechává lidi trpět. A je mnoho těch, kdo ve svých úvahách dojdou až k popření Boží existence. Kdyby Bůh byl, něco takového by přece nikdy nedopustil! Jako křesťané si uvědomujeme, že mnoho zla a trápení vychází ze srdce člověka, z lidského hříchu. Ale také se stáváme - někdy docela v těsné blízkosti – svědky neštěstí, nemoci a úmrtí, které nikdo nezavinil. A zde nám docházejí argumenty. Jak by nezaviněné utrpení a smrt mohly mít nějaké smysluplné důvody? Jak by za tím vším mohl být Bůh sám? Vždyť Ježíš Lazara miloval! V těchto situacích nám nezbývá než plakat s těmi, kdo pláčou.

Nemít na něco odpověď ovšem neznamená, že přitom musíme propadnout skepsi. Pro Martu není smrt Lazara konec všech nadějí. Velmi se trápí, je smutná, ale zároveň ještě něco čeká. A toto očekávání je nejvlastnějším postojem víry. Věřící člověk má naději, že to, co je nyní, není všechno. Ještě je nějaké „potom“. A v to doufá i Marta. Proto její výčitka plynule přechází ve vyznání: *Vím, že začkoli požádáš Boha, Bůh ti dá*. A Ježíš jejímu očekávání přitakává: *Tvůj bratr vstane*. Bůh neponechá ve smrti ty, které tak miluje.

Jak si můžeme zmrtvýchvstání představit? Marta vychází z toho, co o vzkříšení učí Židé. Ví, že Lazar vstane při vzkříšení v *poslední den*. Jako by to však říkala trochu zklamaně. Až v poslední den. To je velmi vzdálené. Ale vzkříšení, o kterém mluví Ježíš, není v nedohlednu. On říká: *Já jsem vzkříšení i život*. *Já jsem*, nikoli *já budu*. *Já jsem*, a proto již nyní, v tomto čase můžeme zakusit vzkříšení. Kde ho máme hledat? To nám prozrazuje ono *já*: *Já jsem*. Právý život nalezneme v Kristu, právě a výhradně v něm. On nám na sobě samém ukázal, jak žít život, který nepomijí. Ukázal nám, že je to život napojený na Boha. Je to život napájený Božím odpuštěním a láskou, život, který toto odpuštění a lásku šíří kolem sebe dál. Mít život věčný znamená žít z Boha, pro Boha a pro bližní.

Nepochybně každý z nás jednou umře. Smrt bolestně přeruší naše vztahy s těmi, které milujeme a kteří milují nás. Ale vztah s Bohem, který máme skrze víru, nezruší ani smrt těla. Smrt nezmění nic na tom, že Bůh je s námi spojen a my s ním. Kristova oběť nám zaručuje, že v tomto společenství s Bohem budeme žít dál.

Pro lidi nevěřící je to něco nepochopitelného. Ptají se: Jak tomu můžete věřit? Kde berete jistotu, že po smrti ještě něco bude a že to bude vypadat právě tak a tak? Na to nezbyvá než odpovědět, že naše jistota je výhradně jistotou víry. Nemáme důkazy, jimiž bychom mohli svou naději prokázat. A také nikdo z nás nedokáže přesně popsat, co bude po smrti. Řečeno slovy apoštola Pavla: *Nyní vidíme jako v zrcadle, jen v hádance, potom však uvidíme tvář v tvář* (1K 13,12). Marta také neměla k dispozici žádné důkazy. Ona se svou vírou prostě spolehla na Ježíšova slova. A právě taková víra v Krista, víra bez důkazů, je branou k životu. *Kdo věří ve mne, i kdyby umřel, bude žít. A každý, kdo žije a věří ve mne, neumře navěky*.

Ježíšův rozhovor s Martou je završen vzkříšením zesnulého Lazara. Tento čin nám – jiným způsobem než slovy – sděluje: Kam přichází Kristus, tam přichází vzkříšení a život. Přitom si povšimněme příkazů, které Ježíš při konání zázraku vydává. První příkaz zní: *Zvedněte ten kámen*, totiž kámen od skalního hrobu. Vidíme, že Ježíš neprovádí zázrak sám. On také zaměstnává ty, kdo stojí okolo. Je pochopitelné, že přihlížející nemají velkou chuť hrob otevřít. Dokonce i Marta, která před chvílí vyznala svou víru, varuje před takovým

podnikem: *Pane, už je v rozkladu, vždyť je to čtvrtý den.* Ale Ježíš trvá na svém: *Neřekl jsem ti, že uvidíš slávu Boží, budeš-li věřit?*

Totéž platí i v přeneseném smyslu. My sami nemáme chuť otvírat místa poznamenaná smrtí a rozkladem. Lidem, ke kterým náš vztah odumřel, se raději obloukem vyhneme. Morálně rozložené osoby jsme už dávno odepsali. Nedoufáme, že zapřísáhlý ateista nalezne cestu k Bohu. Ale i pro nás platí: *Zvedněte ten kámen.* Odstraňujeme překážky, které jsou mezi námi a druhými lidmi. Pomáhejme prolamovat izolaci těch „pochybných“, nad kterými jsme už zlomili hůl. Nevzdávejme rozhovory s těmi, jejichž vztah k Bohu pokládáme za mrtvý. Vždyť právě zde se můžeme stát nástroji Boží slávy.

Avšak ten vlastní zázrak, zázrak vzkříšení, je výhradně Božím dílem. *Vyjdí ven.* Tak zní Ježíšův druhý příkaz. Stejná slova adresoval démonům, když je vyháněl z posedlých. Nyní je to naopak a slova platí zachraňovanému. Lazar je Ježíšovým příkazem doslova vytrhován z náruče smrti, z procesu rozkladu. Sám od sebe by nevyšel. Navíc měl plátnem ovinuté ruce a nohy. Ale Ježíš jej svým slovem vytahuje z temnoty hrobu.

Sestry a bratři, díky Kristově oběti máme naději na vzkříšení i my. Vzkříšení Lazara je toho znamením. Až jednou budeme zcela ochromeni, Kristus má moc vytáhnout nás i naše blízké z propasti smrti. Až se jednou nebudeme moci hnout, on nás vytáhne z jámy.
Amen

MODLITBA

Pane náš, děkujeme ti za slova, která zahánějí stíny a vyzařují paprsky naděje. Děkujeme ti za víru, kterou v nás probouzíš svým Duchem. U tebe nalézáme život, i když tělesně slábneme. Prosíme, dej nám sílu zvedat balvany z odumřelých vztahů. Dej nám odvahu spoléhat se na tvou oživující moc.
Amen

PÍSEŇ č. 521 Prozpěvuj, ó věrná duše

SBOROVÁ OHLÁŠENÍ

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Pane Ježíši Kriste, Spasiteli náš a Dárce života. Ty jsi vydal sám sebe na smrt, abychom my měli život. Vzal jsi na sebe naše nemoci, abychom byli uzdraveni. Prosíme, otvírej nám ústa, ať o tvém zachraňujícím činu vyprávíme dál. Ved' nás k těm, kdo potřebují naši pomoc. Tobě předkládáme nemocné a umírající, bezmocné a odkázané na druhé. Prosíme, provázej je v těžkých chvílích. Posiluj také ty, kdo se o ně starají a zmírňují jejich trápení. Tobě předkládáme ty, pro které je Bůh mrtev. Dej jim poznat svou oživující moc, dej jim zakusit své proměňující působení. Tobě předkládáme politiky, představitele států a všechny, kdo mají v rukou moc a zbraně. Prosíme, naplňuj je moudrostí a úctou k ceně lidského života. Tobě předkládáme celou tvou církev. Prosíme, působ v ní svým Duchem, aby o tobě vydávala věrohodné svědectví. Ať se stává místem, z něhož proudí naděje do celého světa. Buď při nás, když ve tvém jménu společně prosíme Boha: Otče náš... Amen

POSLÁNÍ

Neztrácejte proto odvahu, neboť bude bohatě odměněna. Potřebujete však vytrvalost, abyste splnili Boží vůli a dosáhli toho, co bylo zaslíbeno. Vždyť už jen docela krátký čas, a přijde ten, který má přijít, a neopozdí se. Avšak můj spravedlivý – říká Bůh – bude žít, protože uvěřil. (Žd 10,35–38a)

POŽEHNÁNÍ

A Bůh veškeré milosti, který vás povolal ke své věčné slávě v Kristu, po krátkém utrpení vás obnoví, utvrdí, posílí a postaví na pevný základ. Jemu náleží panství na věky věků! Amen

PÍSEŇ č. 419 Mocný Bože, při Kristovu

DÉMON PADÁ Z NEBE

VSTUPNÍ SLOVA

*Plésej Bohu všecka země. Zpívejte žalmy k slávě jména jeho,
ohlašujte slávu a chválu jeho. (Žalm 66,1n) Haleluja*

PÍSEŇ č. 66 Nuž pojd'te a Bohu plesejte

MODLITBA

Děkujeme ti, Bože, že zůstáváš věrný světu, který jsi stvořil. Chválíme tě za to, že jsi svoji věrnost prokázal ve svém Synu ukřižovaném a vzkříšeném. Vyznáváme před tebou, že býváme příliš zaujati sami sebou a svými přáními, zájmy a plány. Nemáme svobodu víry, ale jsme zajatci nekonečných starostí. Stydíme se, že nežijeme jako tvé děti, svobodně a radostně a plni lásky. Tvé Slovo často přehlízíme a býváme lhostejni k trápení svých bližních. Bože, prosíme, odpusť nám naši malou víru, osvobod' nás od naší ustaranosti, dej radost a naději. Když teď budeme poslouchat tvé Slovo, nasyť nás ty sám chlebem života, pro Ježíše Krista, který s tebou a s Duchem svatým žije a vládne od věků až na věky. Amen

ČTENÍ PÍSMÁ SVATÉHO

Dnešní čtení z Písma svatého je zapsáno na dvou místech: nejprve v První knize Mojžíšově, v 11. kapitole, od verše 1. do 9. K tomu pak z knihy Zjevení Jana, z kapitoly 12., od verše 7. do první poloviny verše 11.:

Celá země byla jednotná v řeči i činech. Když táhli na východ...

A strhla se bitva na nebi. Michael a jeho andělé se utkali s drakem...

KÁZÁNÍ

Základem kázání je oddíl z Evangelia podle Lukáše, kde v kapitole 10. od verše 17. do 20. čteme:

Těch sedmdesát se vrátilo s radostí a říkali: „Pane, i démoni se nám podrobují...“

„A je to tady,“ jásají učedníci, kteří se vrací z výpravy, na níž je poslal Ježíš. „Je to tady.“ A už vytahují skleničky a zvoní připítek, všude jásoť a smích. Po vítězství Kristově, po tom, co to Ježíš nevzdal a došel až na kříž, po tom, co ho Bůh vyvedl z hrobu a dal mu moc, po tom všem padají i démoni, všelijaké zlé síly, jako shnilé hrušky. Plesk, a leží na lopatkách. Tak to mohlo zažít těch sedmdesát učedníků na Kristově výpravě. Proto jásají. A možná se cítili tak, jak se zpívá v tom starém chorálu: „Korouhve, vybrané oddíly Krále postupují.... uprostřed národů ze dřeva kříže kralovat bude Bůh.“ Kristovo vítězství, vysvobození lidí a stvoření se přiblížilo na dotyk. Všechny ty mocnosti, panstva, ústřední výbory, všechny zlé síly a otrokáři dostávají na frak. Učedníci poznali - kde zazní Kristovo evangelium, kde se přiblíží Království Boží, tam jsou lidé vysvobozováni ze zajetí démonských mocí. Kde zazní evangelium o přicházejícím Království Krista a kde je lidé vzali za své, tam se rozplynuly mraky temných sil, které člověka dosud ovládaly. Démoni uslyší radostnou zvěst o Kristově vzkříšení a prchají jak kluci, kteří rozbili okno. Rozjásaní učedníci se vrací a říkají: *Pane, démoni se nám podrobují*, když vyhlášíme tvé jméno, když zvěstujeme, že ty jsi Pánem.

Dnešní člověk na demony nevěří, směje se čertu v mysliveckém stejnokroji, ale upíše se démonu v uniformě SS, stejnokroji Lidových milicí, skinhedskému bombru či civilu teroristy. Démoni jsou skutečné síly, které působí uprostřed světa, lidí a společností pod různými jmény a všemožnými převleky. Nejraději však působí anonymně, beze jména a navádějí člověka, lidi a celé společnosti k tomu, že věřit v Boha je nesmysl, spoléhat na Krista je iluze a žít v jeho společenství je ztráta času. A pak člověka nechávají

trápit ve vězení vlastního Já. Démoni jsou reálné síly, které navádějí člověka k tomu, že nejde žít v lásce s druhým člověkem, se svým bližním. Lidé po tom touží, a přece se to nedaří a naopak rostou mezi nimi přehrady a prohlubují se propasti. Démoni jsou reálné síly, které vyvolávají napětí a nepřátelství mezi etniky, rasami a státy. A zdá se, že žádná diplomacie, politika ani rozum tu nepomohou. Démoni jsou síly, které prapodivným způsobem navádí člověka, že se nakonec sám v sobě nevyzná, a že je často sám strůjcem svého neštěstí. Člověk najednou nerozumí tomu, jak je možné, že to dopracoval tak daleko, že stojí nad troskami toho, co si představoval jako svůj ideál a své štěstí. To jsou ti démoni, o kterých se tu mluví. To jsou ty potvory, co otravují vzduch i duši a vztahy. A mají jistě ještě pestřejší nabídku. Učedníci se vracejí a říkají: *Pane, i démoni se nám podrobují ve tvém jménu.*

A Ježíš jim odpovídá: *Viděl jsem, jak satan padá s nebe jako blesk. Viděl jsem, jak s sebou sekl o zem. Vzkříšený Kristus bere vládu do svých rukou a satan, ten organizátor zla, ten šéf démonského gangu, jejich Al Capone, padá z nebe. Už není nahoře, už nemá navrch. Je konec s jeho vládou, je odstaven, ztratil pozice, které do příchodu Ježíše Krista držel, ztratil moc, kterou měl nad některými lidmi i celými státy. Jako blesk padá, už tam nahoře není. Potlouká se už jen po zemi.*

Všude, kde je zvěstováno evangelium a kde je lidé vírou přijmou a stanou se jeho, Kristovými, tam všude padá satan, ztrácí moc. Pánem je Ježíš Kristus. Nezažili jsme to už? Vždyť i nás děsí a chtějí nám vládnout všelijací démoni, obludné přízraky strachu, síly nesnášenlivosti, tvrdosti a chamtivosti, síly otupující a bezohledné. A nezažili jsme osvobození mocí evangelia, když jsme se otevřeli jeho vlivu, když jsme uměli prosit o pomoc, když jsme dokázali zazpívat chvalo zpěv Kristu, když jsme stáli u jeho stolu? Kolikrát jsme se přesvědčili, že se ty obludné přízraky rozplynuly! A najednou smíme dýchat čerstvý vzduch království Božího, smíme jít znovu do práce, zápasů, starostí, ale s jistotou: tam, kde se všechno rozhoduje, tam už nesedí satan, ten démonský Al Capone. Tam, kde je nejvyšší post, tam už sedí a vládne můj Pán a Spasitel i Zachránce světa, vzkříšený Ježíš Kristus. Když zazní Kristovo evangelium, pak se kdesi uvnitř nás

klube na světlo jistota: ať už jsme na tom jakkoli, ať klopýtáme a padáme, tápeme a bloudíme, tam nahoře pevně drží vládu ve svých rukou Kristus. On to všechno vede k výhře, abych i já, životem otlučený, utrmácený poutník zemských cest a všelijakých křivolakých uliček, abych i tím posledním údolím, údolím stínu smrti, prošel a došel tam, kde zvítězilý lid Boží zpívá píseň chval.

Sedmdesát učedníků se vrátilo z cesty, kam byli Ježišem posláni, s jásotem a s radostí ze svých úspěchů: *Démoni se nám podrobují!* Ale Ježíš jim řekne: *Z toho se neradujte, že se vám démoni podrobují!* Ježíš nechce dusit radost. Jen říká, že naše radost nemá vycházet z toho, že satan bere roha a musí vyklízet pozice. Radost, kterou Ježíš přinesl, nestojí na divech jeho poslů, neplyne z likvidace démonských potvor, ale z toho, že se můžu stát Božím dítětem. Ne v naší aktivitě, ale v Ježíšově passio, v jeho utrpení pro nás, a v Boží aktivitě, když Krista vyvedl z hrobu je zdroj naší radosti.

V tomto Ježíšově slově je slyšet i varování: Dejte si pozor, je to vždy ošidné, když se zaměříme na sebe, na to, co se nám podařilo a co se nám daří, a když zdrojem naší radosti je jen náš úspěch. A děje-li se to v oblasti víry a církve, je to o to nebezpečnější. Vaše radost, říká Ježíš, je v něčem jiném: *Radujte se, že vaše jména jsou zapsána v nebesích.* Už se tam nahoře neprodukuje satan, který svého postavení využíval a na nás všechny donášel Pánu Bohu a říkal: podívej se, vidíš to, co zase ten tvůj člověk vyvádí. Byl to udavač, velký estébák před Božím trůnem. Od Velikonoc je to jinak. Pán Bůh ho vyhodil z nebe, padal dolů jako blesk. Už tam není. A na jeho místě je tam náš zastánce a přítel Ježíš Kristus, ten, který se vydal za námi, za lidmi ohroženými a prolezlými démony a vinami světa a jeho dějin. On nám svou lásku dokázal tím, že za nás trpěl a umřel na kříži. A toho Ježíše Bůh vzkřísil z mrtvých a posadil po své pravici. A Ježíš je tu, aby se za nás přimlouval, aby nám vyprošoval odpuštění a milosrdenství a sílu, abychom mohli vstát, když jsme upadli, a měli sílu k další cestě na něm. Radujte se z toho, že vaše jména jsou tam nahoře zapsaná, na tom rozhodujícím místě.

A to má důsledky. Vždyť jeden z mocných démonů se jmenuje touha udělat si jméno, zapsat své jméno přinejmenším zlatým písmem do dějin, do povědomí lidí. Hned na počátku Bible se vypráví příběh o

takovém pokusu zapsat své jméno do dějin. „Vybudujme si město a věž, jejíž vrchol bude v nebi. Tak si uděláme jméno a nebudeme rozptýleni po celé zemi.“ Sen udělat si jméno, zapsat je alespoň někam do kroniky, je děsný omyl, blud, posedlost. Co všechno člověk dělá, aby si udělal jméno, vryl je do paměti lidí, udělal je slavným a obávaným. Od toho jsme osvobození, nemusíme se drát o to, aby nás někdo někam zapsal, neboť naše jména jsou samým Kristem zapsána tam, odkud nebudou nikdy vymazána. Ve všech těch kronikách, dějepisech, zápisech to všechno zanikne. Vzpomeňme jen na tabule cti... Dokonce jednou i to naše jméno vyryté do náhrobní desky zmizí. Ale tam nahoře, u Boha, je už rozhodnuto, tam už je tvé jméno natrvalo zapsané a nikdo je nesmaže, protože je tam zapsal Kristus Ježíš. Patříme jemu. A to nám Kristus u svého stolu vždy znovu potvrzuje. To je ten zdroj jásání. *Z toho se radujte, že vaše jména jsou zapsána v nebesích.* Jubilate Deo. Amen

MODLITBA

Bože náš a Otče, děkujeme ti za to, že se nemusíme radovat z toho, co my sami dokážeme a na co stačí naše lidské síly. Dávej nám do našich příštích smutků, naštvání i tísní radost, kterou jsi nám navždy připravil. Dej, abychom se i my směli přesvědčovat, že nám nic nemůže uškodit, když ponese evangelium do všech temnot dnešního člověka a světa. Amen

PÍSEŇ č. 355 Kristus má v rukou celý svět

SBOROVÁ OHLÁŠENÍ

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Prosíme, dej nám svého Ducha, aby nás vedl k jisté víře a odvážnější naději a plnější radosti. Prosíme za lidi pod vládou všelijakých démonů moci, síly, pýchy; za ty, co pro úspěch a slávu

jdou po zádech jiných. Prosíme za lidi, které ovládá démonie zášti, chamtivosti nebo závisti.

Za ty se přimlouváme, kteří jsou ohrožení démonem strachu, beznaděje, nemoci a zoufalství.

Smiluj se nad všemi bez domova a bez přátel. Ved' všechny státy a jejich vlády, aby všechny národy směly žít v míru.

Prosíme, přijmi naši společnou modlitbu: Otče náš...
Amen

POSLÁNÍ

Hleďte, jak velikou lásku nám Otec daroval: byli jsme nazváni dětmi Božími, a jsme jimi. Proto jsme světu cizí, že nepoznal Boha. (1J 3,1)

POŽEHNÁNÍ

At' Hospodin ti žehná a chrání tě, at' Hospodin rozjasní nad tebou svou tvář a je ti milostiv, at' Hospodin obrátí k tobě svou tvář a obdaří tě pokojem. Amen

PÍSEŇ č. 660 Buď Bohu všechna chvála

PROČ CHODÍME DO KOSTELA

VSTUPNÍ SLOVA

*Naslouchej, Hospodine, modlitbě mé a pozoruj hlasu
pokorných modliteb mých. (Ž 86, 6)* Amen

PÍSEŇ č. 86 Nakloň, Pane, ucha svého

MODLITBA

Pane Ježíši Kriste, ty nejsi ten, kdo svítí, ty jsi světlo. Nejsi ukazovatel cest – jsi cesta sama. Nejsi pravdivý, jsi pravda. Nejsi ten, kdo žije, jsi život. Nejsi velký mezi velkými, jsi Pán nade vším. V tobě vidíme, jaký je Bůh. U tebe poznáváme, jací jsme my, jaký jsem já. Ty nás znáš, a přece nás máš rád. Ke komu jinému máme jít? V tobě je všechno, ty jsi cesta, pravda i život.

Děkujeme ti, že jsi se dal nalézt i nám. Děkujeme, že s námi zůstáváš, i když máme sklon ohlížet se po jiných pravdách, že nás hledáš, když bloudíme, a že nás zase znovu přivádíš k sobě. Z tvé dobroty smíme i teď být zde. Prosíme tě, promluv k nám opět a svým Duchem způsob, ať tě zaslechneme a tvému Slovu se nebráníme.

Amen

ČTENÍ PÍSMÁ SVATÉHO

První čtení z Písma svatého je zapsáno v Evangeliu podle Matouše, v kapitole 21., od verše 10. do 27.:

*Když vjel Ježíš do Jeruzaléma, po celém městě nastal
rozruch...*

PÍSEŇ č. 167 Chci Pána slaviti

KÁZÁNÍ

Základem kázání je oddíl z První knihy královské, z 9. kapitoly, od verše 1. do 7.:

Když Šalomoun dokončil budování Hospodinova domu...

Proč chodíme do kostela? Co nás to pudí, že ráno vstaneme, i když se nám nechce, a vyrazíme třeba i do deště? A proč jsme ochotni dát i nějaké peníze na to, aby se kostel opravoval a udržoval, když třeba ani moc peněz nemáme, a už vůbec ne tolik, co měl Šalomoun. Dovedli bychom odpovědět? Nějakou odpověď jistě najdeme. Třeba úplně civilní: Líbí se nám tady, potkáváme tu přátele a známé, člověk cítí, že v tomto nepřehledném světě někam patří. Dále: věříme v Boha, proto se chceme před ním ukázat, slyšet něco od něho, něco jiného, než řeči politiků a novinářské komentáře k těm řečem, nechat se tu povzbudit v trápení, v depresi, hledat další směr života, učit se odpustit... Nebo také vyjádřit vděčnost za život a všechno dobré, co dostáváme. Tohle a možná mnohem víc dovedeme odpovědět.

A teď, proč staví Šalomoun chrám a slaví bohoslužbu. Pro Šalomouna to je na prvním místě jakýsi výraz stability a jistoty. On, slavný král, pochází z národa nomádů, kočovníků, pastevců, který byl Hospodinem vyveden z otroctví Egypta. Tento lid putoval dlouho pouští, lidsky řečeno v nejistotě, chráněn jen Bohem, jeho milosrdenstvím a zaslíbením. Šalomoun staví. Staví sedm let. Chce tím vyhlásit: pro mne i Izrael začíná nová epocha, epocha klidu a stability. Ale zároveň tím obětuje celé pojetí, styl života – nomádství = lid, člověk na cestě před Boží tváří, nezajištěn, ale svobodný; bez chrámu, ale s Bohem. Chrám stál mnoho práce a materiálu, od drahého dřeva až po zlato. Pracovali tu i pohané, kterým Šalomoun vládl. I to má být znamením míru, ale spíš pax Romana než šalom.

Chrám je dostavěn. Odborníci říkají, že se zvlášť nelišil od chrámů jiných tehdejších superstátů. Až pyramidicky rozkročený. I vevnitř to prý bylo stejné. Ale byla tu jedna výjimka. Chrám tvořila předsíň, hlavní sál – svatyně a svatyně svatých. Tak to měly i ostatní národy. Ale pohané do svatyně svatých dávaly sochu svého boha – modlu. V jeruzalémském chrámu ve svatyni svatých nebylo nic. To

NIC děsilo pohany, kteří si později, když porazili Izrael, troufli do tohoto prostoru vlézt, a tam – nic! Tak si to asi prosadil Hospodin. Přijdeš do kostela a tam Nic! Tímto způsobem byla vyjádřena víra v Boha Izraele. Ani slavný Šalomoun, který se choval jak despota, se to neodvážil změnit. Hospodin, Bůh izraelský, není na rozdíl od jiných bohů Bohem, kterého by sis mohl udělat, vymyslet, přizpůsobit a mít ho pak v ruce. Hospodin není Bůh, kterého by sis mohl ochočit, i kdyby ten člověk byl super diktátor světa. Ani ten si nemůže dovolit Bohem manipulovat, stavět mu sochy ke své slávě, někam ho postavit na odiv, postrkovat s ním jak potřebuje, jako se skříní. Nebo může, ale Hospodin tam už nebude. V jeruzalémském chrámu, ve svatyni svatých bylo nic.

A to měl být i smysl chrámu, který mu vtiskl sám Bůh, když už ten dům Šalomoun postavil. To nakonec říká i král při otevření a posvěcení chrámu, při té až bombastické slavnosti, která trvala 14 dnů. To říká ten král, který proslul mocí a nádherou, ale také Boží lid zotročil a pokazil. Šalomoun vstoupil do chrámu, poklekl před Hospodinem a modlil se. Jediný záblesk pokory u krále. Ale tím podtrhuje Bible smysl toho domu. Když už je, bude to dům modlitby. To pak o pár století později křičí Ježíš, když vyhání z chrámového nádvoří prodáváče dobytka a penězoměnce: „Dům můj dům modlitby slouti bude.“

Když jdeme do kostela, nejdeme tam celebrovat nějakou náboženskou slavnost, nejdeme tam, abychom se účastnili nějaké oslnivé podívané, nepřicházíme, abychom, třeba svými dary, přesvědčili Boha, že má splnit naše přání a tužby. Když jdeme do kostela, přicházíme, a to je důležitý důvod, abychom se modlili. Říkám tím: Já, člověk, i kdybych byl mistrem světa, největším pánem, na tebe, Hospodine, nestačím a uvědomuji si závislost na tobě. I náš kostel má být místem modlitby, osvobozujícího Slova a otevřeného společenství. Nebude-li tomu tak, můžeme ho zavřít. Podle Bible je modlitba spojením s Bohem. Jakmile se toto spojení ztratí, nebo jen pouhé tušení Boha, že on má tento svět v rukou, propadá se člověk nakonec do prázdnoty a život ztrácí podstatnou část smyslu, i když se člověk tváří jako pán a bůh, který o všem rozhoduje. Modlitba otevírá cestu k Bohu. Bohoslužby, při nichž se toto spojení navazuje a upevňuje,

osvobozují člověka od osudu, od tzv. zákonitostí, od břemen poměrů i strachu, neboť mu do mozku i srdce vstříkují poznání, že je Boží dítě, že má svého Otce, který ho má ve své dlani. To je první důvod, proč chodíme do kostela.

A dál. Hospodin Šalomounovi odpověděl. Hospodin není nějaké tuhé božstvo, osud, ve kterém máš všechno nalinkované, ale živý Bůh, jednající, mluvící. Řekl Šalomounovi: „Vyslyšel jsem tvou modlitbu a tvou prosbu, kterou ses na mne obrátil. Oddělil jsem jako svatý tento dům, který jsi vybudoval, a dal jsem tam spočinout svému jménu navěky. Mé oči a mé srdce tam budou po všechny dny.“ Hospodin slibuje Šalomounovi i Izraeli: Já budu s vámi, já budu mezi vámi, budu vás vidět a budu vás slyšet a vy mne budete slyšet.

I když je to skvělé slovo, je to zároveň varování. Pro Boží lid začíná nová epocha, epocha královské vlády v Izraeli. A hned na začátku Bůh upozorňuje: S tím kralováním vašich králů, s mocí, prosperitou a pocitem stability a klidu, začíná také nebezpečné období, totiž doba nových pokušení, svodů, úletů, protože si králové a mocní, a to dokonce i v mém jménu, budou chtít dělat, co se jim zlíbí, jak to dělali a dělají všichni páni a vládci, jak to dělá téměř každý, kdo se dostane k moci. Začnou dělat všechno, jen aby si moc udrželi. Proto říká Bůh Šalomounovi i nám: Já budu mezi vámi bydlet, jen „když budete dodržovat má nařízení a práva“. Tzn.: budete spravedliví a milosrdní, budete brát ohled na slabé a utištěné, to patří k úkolu Božího lidu dodnes. „Když je zachovávat nebudete a budete chtít, aby se všechno rozhodovalo podle vás, pak vás i tento chrám opustím.“ Bůh není vázán na nějaký nádherný barák ani mocného člověka ani na slavnou instituci, které si třeba říká církev.

Ale navzdory tomu zůstává Bůh milostivý: Budu přebývat mezi vámi, slyšíme. A tady řekne něco, co zní velice lidsky o Božím bydlení v chrámu, v Božím lidu, ve společenství církve: „A budou tu mé oči i mé srdce, po všechny dny.“ Bůh tady říká: Když budete přicházet do chrámu, když půjdete do kostela, na bohoslužby, nebudete tam zbytečně. Já vás budu vidět. A já budu vidět i ránu vašeho srdce, s kterou sem přicházíte. Tak o to prosí král o chvíli spíš: „Vyslyš každou modlitbu, každou prosbu, kterou bude mít kterýkoli člověk ze všeho tvého lidu, který pozná ránu svého srdce a rozprostře své dlaně

obrácen k tomuto domu“ (8,38). O to jde, že chodíme do kostela, že sem smí přijít každý i s tou ránou v srdci, s bolestí své duše. Někdy je to vidět, vidí to i druzí, kteří přišli, zvláště, když se objeví nejen rána v srdci, ale i slzy v očích. Ale někdy sem přicházíme jenom s tou skrytou ránou, každý se svou vlastní bolestí, starostí, těžkostí či strachem svého srdce. A tady Hospodin říká a slibuje: A budou tu mé oči, oči, které se nedívají na to, jak vypadáme, jaké máme sako, ale dívají se do našeho srdce a vidí ránu, bolest, trápení, starost, obavy, ale i radost, to vše, s čím přicházíme. Ale Hospodin se nedívá na naše srdce ve své svrchovanosti, z výšky, ne jako tvrdý vládce, ale říká: a bude tu i mé srdce. To znamená, že když přijdeme s bolestí srdce, Hospodin uvidí a bude ve svém srdci pohnut milosrdenstvím a vyjde nám vstříc jako otec marnotratnému synu, aby nás bez nadávek a výčitek přijal do svého domu, pozval ke své slavnosti, dal radost a naději.

Bůh zaslibuje, že tu budou jeho oči a jeho srdce. Především proto chodíme do kostela. Tohle dost ojedinělé místo v Bibli, kde tak lidsky o sobě mluví Bůh, tak lidsky, že se nám za těmi slovy začíná objevovat lidská postava Ježíše z Nazareta, ve kterém tento Bůh za námi přišel, do bolesti i radostí, ztrát, do našich životů. Ježíš z Nazareta, Hospodinovy oči a srdce mezi námi, aby Bůh viděl a vnímal a měl lítost s každou ranou a bolestí našeho srdce. Ježíš z Nazareta – oči a srdce Boží, přišel, abychom měli jistotu, že není rána našeho srdce, která by nepřestala bolet. Jemu patří čest a dík za ty oči a srdce pro nás otevřené a nám blízké. Amen

MODLITBA

Chválíme tě Hospodine za tvoji blízkost, kterou smíme prožívat i na tomto místě. Děkujeme ti za tvé oči, před kterými nic není skryto, i za tvé srdce, které je stále s námi. Amen

PÍSEŇ č. 191 Svou oslav Pána písni

SBOROVÁ OHLÁŠENÍ

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Bože, který předvádíš své milosrdenství a slitování nad všemi lidmi, tebe prosíme: Dej mír našemu neklidnému světu. Smiluj se zvláště nad zeměmi, kde se bojuje, kde se prolévá krev. Smiluj se i nad zemí, kde se odehrávaly děje tvého lidu.

Prosíme, dej moudrost a uvážlivost těm, které jsme volili, aby rozhodovali o věcech veřejných. Zbavuj je mocichtivosti, uč pokoře a myšlení o spravedlnosti a o pokoji. Ty, kterým jde jen o moc, jak to vidíme, pošli do háje. Prosíme za státníky a politiky na celém světě. Přimlouváme se za ty, kdo jsou zneužívání k politické hře.

Prosíme za lidi trpící hladem, nespravedlností a ponižováním. Prosíme zvláště dnes za ty, kteří mají ránu v srdci a pláčí. Prosíme za naše nemocné, za ty, kteří trpí, za opuštěné.

Smiluj se nad námi, ať se smíme radovat z toho, že ti můžeme, přes všechny naše nejistoty, věřit, patřit do tvého lidu. Otče náš...

Amen

POSLÁNÍ

Stále se radujte, v modlitbách neustávejte. Za všech okolností děkujte, neboť to je vůle Boží v Kristu Ježíši pro vás. (1Te 5,16-18)

POŽEHNÁNÍ

Milost našeho Pána Ježíše Krista a láska Boží a přítomnost Ducha svatého se všemi vámi.

Amen

PÍSEŇ č. 636 Z tvé ruky, Pane můj

SPASENÍ

VSTUPNÍ SLOVA

*Chvalte Hospodina, všechny národy, všichni lidé, chvalte ho
zpěvem, neboť se nad námi mohutně klene jeho milosrdenství,
Hospodinova věrnost je věčná. (Žalm 11)* Haleluja

PÍSEŇ č. 157 Chvaltež Boha! Necht' sláva, čest

MODLITBA

Hospodine, milostivý Bože a Otče, shromáždili jsme se v tomto domě modlitby, abychom tě oslavovali, naslouchali tvému Slovu a přimlouvali se jedni za druhé. Vyznáváme, že na to nejsme připraveni. Naše mysl není soustředěna k přijetí evangelia a naše srdce nejsou plná tvé lásky. Jsme jako prázdné nádoby, které svět naplnil svým obsahem a není v nich už místo pro tvé dary. Pokud jde o věrnost tvé církvi, nemůžeme se rovnat s našimi předky. Pokud jde o podřízení tvému Slovu, zacházíme s ním jako s kterýmkoli textem: vybíráme z něho, co se nám hodí, a čemu nerozumíme, podrobujeme nemilosrdné kritice, abychom se tím nemuseli řídit. Otče, smiluj se nad námi. Neodháněj nás od své tváře a neodpírej nám svého svatého Ducha. Vždyť jsme tvé děti, poznačené znamením svatého křtu, a věříme, že i zapsané v knize života. Obnov naši víru, probud' nás k pokání a pomáhej nám žít a myslet jinak než nevěřící lidé v našem okolí. Dej, ať jsme světlem světa a solí země, ať svojí věrností vyznáváme tvé jméno a dosvědčujeme cestu ke spáse. Pomož nám řešit naše problémy a důvěřovat tvé moci a lásce. Požehnej nám pro svou milost zjevenou a nabídnutou ve svém ukřižovaném a vzkříšeném Synu, našem Pánu Ježíši Kristu, který s tebou žije a kraluje ve společenství Ducha svatého na věky věků. Amen

ČTENÍ PÍSMÁ SVATÉHO

První čtení z Písma svatého je zapsáno v Evangelii podle Lukáše, v 19. kapitole, od 1. do 10. verše:

Ježíš vešel do Jericha a procházel jím. Tam byl jeden muž jménem Zacheus...

PÍSEŇ č. 610 Kéž bychom to uměli

KÁZÁNÍ

Základ kázání je biblické vyprávění o apoštolu Pavlovi v městě Filipis, jak je zapsáno v knize Skutků apoštolských, v kapitole 16., od verše 16. do 40.:

Když jsme šli jednou to modlitebny, potkala nás mladá otrokyně...

Milé sestry, milí bratři, společným jmenovatelem všech tří částí tohoto oddílu je slovo spasení. Spása má mnoho podob. Záchrana od neštěstí, závislosti, nemoci, smrti; ale také záchrana ode všech důsledků hříchu, vysvobození na posledním soudu, spása od věčné smrti.

Někdy se člověk může zachránit sám – třeba útekem před velkou vodou nebo skokem z okna hořícího domu. Většinou ale potřebuje k záchraně někoho druhého, kdo by mu pomohl, odnesl ho, ošetřil, podepřel. V tom případě funguje jako spasitel náš bližní – třeba v případě milosrdného Samařana, který ošetřil zraněného na cestě a pak ho převezl do hostince, kde se o něj zase postarali jiní. Písmo svaté však jednoznačně vyznává, že nejvyšším Spasitelem světa a všech lidí je Bůh. „Hospodin světlo mé a spasení, koho se budu báti?“ Hospodin je Bůh mé spásy. A tento Bůh poslal na svět svého Syna, aby se stal Spasitelem světa. „Nepřišel jsem, abych soudil, ale abych spasil.“ Tak si to přivlastňujeme, tak to jako věřící lidé vyznáváme. A teď se vraťme k našemu trojdílnému příběhu.

Díl první: spása otrokyně od zlého ducha. Tato žena vydělávala svými věšteckými schopnostmi svým majitelům velké peníze.

Odjakživa chtějí lidé znát tajemství své budoucnosti a neváhají za to platit velké peníze. Teď však své věštění zaměří na Pavla a Silase; chodí za nimi a křičí: Toto jsou služebníci nejvyššího Boha a zvěstují vám cestu spasení! Pavel však takovou reklamu nechce – není věrohodná, tím spíše když pochází od člověka ovládaného silou zla. Pavel se obrátí a osloví ne ji, ale toho zlého ducha v ní: „Ve jménu Ježíše Krista ti přikazuji, abys z ní vyšel!“ Provádí exorcismus – vyhnání démona z této dívky. Tím uzdravuje její duši z moci zla; v Ježíšově jménu jí prostředkuje spasení. – Tímto exorcismem ovšem tato otrokyně ztrácí schopnost věštit. A její majitelé místo aby byli rádi, že je zdráva, zuří, že přišli o zisk. Proto apoštoly obžalují z toho, že rozšiřují nepatřičné zvyky. A vůbec jako Židé nemají v jejich městě co dělat. Přivolaný dav žádá potrestání opovážlivých cizinců a soudcové nařizují bez výsledku bičování. Pro apoštoly je to jistě ponižující a bolestná exekuce. Bůh však i toho dokáže využít k lidské spáse.

Díl druhý: spása žalárníka. Spása v případě mladé věštkyně znamená uzdravení. O její víře se neříká nic. Jak to s ní bylo dál, nevíme. Druhá část dnešního oddílu ukazuje, že spása je víc než tělesné nebo psychické uzdravení. Spása v nejhlubším smyslu slova je vysvobození od hříchu, záchrana na věčném soudu, vykoupení z věčného zahynutí. Po této spáse se ptá filipský žalárník: „Bohové a páni, co mám dělat, abych byl spasen?“ Jak k té otázce došel? Nebyl to zřejmě člověk, který by se už předtím pídil po spáse. Jeho zájem o spásu vychází ze situace. Ti dva zbičovaní chlapi, které mu celé zmlácené hodili do vězení, aby je pečlivě hlídal, mu zprvu žádný impuls k otázce po Bohu nedávali. Dostal rozkaz je hlídat, a tak dělá, co je mu nařízeno, a nezajímá se, co je to za lidi. Uprostřed noci se však situace změní. Ti dva muži nejenže nenadávají na své soudce a nesténají, oni dokonce v poutech zpívají a modlí se! Nejsou to pravda žádné operní árie, spíš drsné, temné chorály z hlubin bolesti, ale současně plné síly a naděje. Navíc to půlnoční zemětřesení. A k dovršení všeho: vězni mohli snadno utéct, ale oni toho nevyužijí a zůstanou ve vězení. To už je příliš mnoho nenormálních věcí najednou! Žalárník tuší, že se tu setkává s nadpřirozenou mocí a že on stojí proti ní jako nepřítel. „Co mám dělat, abych byl spasen?“ A

apoštolové odpovídají jednoduše: „Věř v Pána Ježíše Krista a budeš spasen...“ Jak mu asi Pavel a Silas vysvětlovali, kdo je ten Pán Ježíš Kristus? Sotva nějak jinak, než bychom se o to pokoušeli my: Jsme hříšní lidé a tím vyvoláváme Boží hněv; hrozí nám, že budeme odsouzeni na věky. Ale Ježíš nám dává šanci. On je dárce spásy pro všechny, kdo v něho věří. Věř v něho, upni se k němu, spolehni se na něho, vyznej své hříchy, dej se pokřtít a přijmi Ježíše za svého Pána. – Žalárník i jeho rodina toto evangelium přijali. A my vzápětí můžeme sledovat, jak se víra a přijetí spásy projevuje: Skutky milosrdenství (ošetřil jim rány), přijetím křtu ve jméno Ježíšovo; společenstvím důvěry při jednom stole a radostí ze spásy. Spása jednoho z rodiny má teď dopad na všechny. Nevěřící jsou vírou věřícího posvěcováni.

Díl třetí: městští úředníci ve Filipis se o spásu nezajímají. Ráno chtějí Pavla a Silase potajmu propustit; ti se však hájí svým římským občanstvím a vynutí si omluvu a oficiální propuštění. Úředníci přesto žádají, aby apoštolé opustili jejich město; snad kvůli klidu a pořádku. Tito lidé se vůbec nezajímají, co jsou Pavel a Silas zač, co vlastně zvěstují. Mají své směrnice, přesvědčení, plány. Netuší, oč se připravují. Že by evangelium mohlo z gruntu proměnit i jejich život, dát spásu časnou i věčnou. Tak podobně se možná staví k evangeliu většina lidí, kteří chodí kolem kostela a ani je nenapadne sem zajít a zjistit, oč tu vlastně jde. A třeba by jim to ani nic neřeklo. Jak je to vůbec se spásou? Proč někdo ano a jiný ne? Kdo bude spasen a kdo odsouzen? Jsou to těžké otázky; nám o tom ovšem nepřísluší rozhodovat.

K čemu tento oddíl vede nás? Nejspíš k tomu, abychom si položili otázku: Jak je to s mým spasením? Člověče, jsi spasen? Jsi spasena? To je otázka, které bychom se neměli vyhýbat. Z Písma svatého slyšíme a bereme vážně mnohé podněty a otázky, které se týkají důsledků evangelia spásy pro nášездеjší život. Co znamená spása pro nás už tady na světě. Čím nás obdarovává, k čemu nás osvobozuje, k čemu nás vede. Dnes máme před sebou otázku po spáse, která přesahuje hranici tohoto našeho pozemského bytí: Jsem spasen dnes a budu spasen i tváří v tvář poslednímu soudu? Asi se shodneme na tom, že tady na zemi úplné jistoty spásy asi nedosáhneme. Naše odpověď však může a má znít: Věřím, mám naději a spoléhám se na

to, že mě Bůh pro Ježíše spasí, že už teď mi všechno odpouští a provází mě svou láskou. Tak to říká evangelium a my tomu smíme věřit. Jsem spasen v naději – ne pro své spravedlivé skutky, ale pro Boží milost v Pánu Ježíši Kristu. Kdykoli takto rozjímáme a kdykoli přitom máme neklidné svědomí, pak smíme v pokorném vyznání vlastních vin a hříchů z milosti slyšet a přivlastnit si: Věř v Pána Ježíše Krista a budeš spasen (a jsi už teď spasen) ty i všichni, kdo patří do tvé rodiny. Amen

MODLITBA

Pane Bože, dej nám víru, že tvé Slovo je pravda. Slovo o soudu, jemuž se nikdo z nás nevyhne; i slovo o působnosti Kristova života. Pomož nám draze si vážit i zdánlivě nepatrného zrnka víry v našem srdci a mít naději, že tvá spása klíčí a roste každého dne a projevuje se uzdravením, ochranou, moudrostí, aby jednoho dne vyrostla v obraz nového světa, vzešlého z tvé lásky. Dej, ať přejeme spásu všem a ať se za druhé dokážeme vytrvale modlit. Amen

PÍSEŇ č. 612 Ó Otče milý, přicházíš k nám

SBOROVÁ OHLÁŠENÍ

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Kriste, Králi míru, prosíme za mír a pokoj mezi lidmi v manželstvích, ve vztazích mezi rodiči a dětmi, mezi sourozenci, mezi starými a mladými, mezi zaměstnanci a zaměstnavateli, mezi těmi, kdo slouží a kdo službu přijímají, mezi lidmi různých náboženství a přesvědčení, mezi lidmi různého politického zaměření.

Prosíme za pokoj pro Jeruzalém a Palestinu, pro všechny země, kde se válčí. Prosíme za pokoj v lidských srdcích, za pokoj v srdci každého z nás.

Vyslyš nás pro svou oběť a své vzkříšení, Kriste, a přimlouvej se za nás, když se společně modlíme: Otče náš... Amen

POSLÁNÍ

Bůh 'odplatí každému podle jeho skutků'. Těm, kteří vytrvalostí v dobrém jednání hledají nepomíjející slávu a čest, dá život věčný. Ty však, kteří prosazují sebe, odpírají pravdě a podléhají nepravosti, očekává hněv a trest. Soužení a úzkost padne na každého, kdo působí zlo, předně na Žida, ale i Řeka; avšak sláva, čest a pokoj čeká každého, kdo působí dobro, předně Žida, ale i Řeka. Bůh nikomu nestraní. (Ř 2,6-11)

POŽEHNÁNÍ

At' Hospodin ti žehná a chrání tě, at' Hospodin rozjasní nad tebou svou tvář a je ti milostiv, at' Hospodin obrátí k tobě svou tvář a obdaří tě pokojem. Amen

PÍSEŇ č. 200 V tvé síle, Pane Bože můj

POSLUŠNOST

VSTUPNÍ SLOVA

Slyš, lide můj, a osvědčím se tobě, ó Izraeli, budeš-li mne poslouchati, a nebude-li mezi vámi Boha jiného a nebudeš-li se klaněti Bohu cizímu. Já jsem Hospodin Bůh tvůj, který jsem tě vyvedl ze země egyptské, otevři jen ústa svá, a naplním je. (Ž 81,9-11)
Haleluja

PÍSEŇ č. 81 Hlasem veselým zvučně prozpěvujte

MODLITBA

Milostivý Bože, náš Otče v Kristu, děkujeme ti za dar neděle. Děkujeme ti, že pro nás je neděle víc než den ustání od všední práce, že je to den modliteb, naslouchání a chvály ve společenství bratří a sester. Prosíme, abys nám i všem věřícím po celém světě požehnal; aby nám dnešní bohoslužby byly posilou a radostí. Mluv k nám ve svém Slovu, ať uslyšíme to, co nám pomůže zorientovat se ve svém životě i v životě světa. Pomož nám obrátit náš pohled na Ježíše a měřit svůj život podle něho a ne podle měřítek této doby. Smiluj se nad naší nedokonalostí a pomáhej nám skrze vyznání a odpuštění směřovat ke Kristově svatosti. Děkujeme ti za každého bratra a sestru v tomto shromáždění. Veď nás Duchem svatým tak, abychom byli schopni vžít se do situace druhých a v jednotě Kristova těla se radovat s radujícími a truchlit se zarmoucenými. Proměňuj naše srdce svou láskou a pravdou, abychom žili v souladu s tvými přikázáními a v tomto světě, kde si každý dělá, co se mu líbí, dosvědčovali tvůj stvořitelský nárok na každého člověka a celou zemi i vesmír. Vyslyš nás pro přímluvu našeho Pána Ježíše Krista, toho Beránka za hříchy světa ukřižovaného a pro život světa vzkříšeného.
Amen

ČTENÍ PÍSMÁ SVATÉHO

První čtení z Písma svatého je zapsáno ve Druhé knize Mojžíšově, v kapitole 19., od verše 1. do 6.:

Třetího měsíce potom, co Izraelci vyšli z egyptské země...

PÍSEŇ č. 502 V pokoře srdce svého

KÁZÁNÍ

Základem kázání jsou slova soudce Samuela, pověděná králi Saulovi, zapsaná v První knize Samuelově, 15. kapitole, ve verších 22. a 23.:

Samuel řekl: „Líbí se Hospodinu zápalné oběti a obětní hody víc než poslouchat Hospodina? Hle, poslouchat je lepší než obětní hod, pozorně rozvažovat je víc než tuk beranů. Vzдор je jako hříšné věštění a svéhlavost jako kouzla a ctění domácích bůžků. Protože jsi zavrhl Hospodinovo slovo, i on zavrhl tebe jako krále.“

Král Saul má vyhubit Amáleka jako klatého. Vyhladit muže i ženy, děti i kojence, dobytek i majetek. Saul však v čele izraelského vojska vyhladí jen to, co nemůže potřebovat. Krále Agaga ušetří a vede ho zajatého v triumfálním průvodu; také nejlepší kusy dobytka. To se ale Hospodinu nelíbí, a tak Samuelovými ústy vynáší nad Saulem přísný soud: „Vzdor je jako hříšné věštění a svéhlavost jako kouzla a ctění domácích bůžků. Protože jsi zavrhl Hospodinovo slovo, i on zavrhl tebe jako krále.“

To je neodvolatelný soud. Skoro je nám Saula líto. Hospodin tu vystupuje jako suverénní monarcha, který vyžaduje absolutní poslušnost a neposlušnost tvrdě trestá. A proč vlastně? To, co Hospodin žádá, si zaslouží moderní označení „genocida“, vyhubení národa. Saul se svým ušetřením klatých může současnému čtenáři jevit jako humanista. To je však povrchní pohled. Amálek je ve Starém zákoně symbolem démonské moci ničící Izraele a všechno Hospodinovo dílo. Jen vzpomeňme na Agagovce Hamana z knihy

Ester, který osnuje plán na vyhubení všech Židů v Perské říši, a nebýt Boží prozřetelnosti, málem by se mu to povedlo. Saulova vina je několikanásobná: že ušetřením klatého Agaga dává prostor k působení protibožské démonii; že zvyšuje svoji vojenskou slávu předvedením královského zajatce; že dává lidu prostor plenit a kořistit a chová se jako jiní populisté od tehdy až podnes. A když je odhalen, pak mlží: To udělal lid! Však ten dobytek byl stejně k oběti! A přitom dobře ví, že obětovat Hospodinu klaté by byl smrtelný hřích. Saulovi jde předně o jeho království a slávu, věc Hospodinova je podružná. Ale jako král Izraele má přece sloužit předně svému Bohu. Saul obrací Ježíšovo slovo z Getsemane do vzdorného opaku: Ne tvá vůle, Bože, ale má se staň! Buď vůle má!

Ted' snad už trochu rozumíme, proč Hospodin Saula odsuzuje. Hospodinu se nelíbí oběti lidí, jejichž srdce není cele při něm – a mohou to být dary sebenákladnější a sebeefektnější! Jsou mu odporné finanční dary, rádoby humanitární gesta, která chtějí demonstrovat štědrost a soucitnost, ale ve skutečnosti mají zakrýt svévoli. „Chci milosrdenství, ne oběti“, říká Ježíš. „Zkroušený duch, to je oběť Bohu. Srdcem zkroušeným a zdeptaným, Bože, nepohrdáš.“ Avšak oběti lidí pyšných jsou Hospodinu ohavností; různé dary, sociální projekty, programy na zvelebení obcí, které ve skutečnosti slouží prospěchu firmy, politické strany nebo vlastnímu zviditelnění, nejsou Bohu příjemné. Jak těžké je se v tom vyznat. Nikdo nemá právo stavět se do role soudců. Ostatně, ze sponzorských darů čerpá i církev. Ale to neznamená, že účel světí prostředky a že na úmyslu a srdci dárce nezáleží. Hle, poslouchat je lepší než obětní hod, pozorně rozvažovat je víc než tuk beranů. Vždyť vzdor je jako hříšné věštění a svéhlavosti jako kouzla a ctení domácích bůžků.

Poslušnost je tedy v Božích očích víc než formální oběť. Oběť však není degradována obecně; má zásadní důležitost. Bez oběti není odpuštění hříchů. Správný vztah mezi poslušností a obětí je tedy „poslušná oběť“ nebo ještě lépe „oběť poslušnosti“. Taková je oběť Ježíšova, která ve své absolutní hodnotě má věčnou platnost. Oběť poslušnosti v Ježíšově realizaci zní: „Buď vůle tvá, Otče.“ A oběti církve je pak zvěstování Ježíšovy poslušné oběti, její oslava a účast na ní skrze víru. Účastník Ježíšovy oběti je pak ten, kdo je poslušen

Ježíšova slova lásky. Poslušná církev je ta, v níž se věrně káže evangelium, vysluhuje svátosti a v níž lidé žijí podle Kristova příkladu.

Ten třetí rys pravé církve – poslušnost, kázeň Božího slova – je zvláštním důrazem české reformace. Hus nejen hledal definici pravdy; on celou svou existenci vyzývá k životu v pravdě: Hledej, slyš, uč se, miluj, drž, braň, mluv pravdu až do smrti! A tato myšlenka se táhne celou českou reformací jako zlatá nit: Ostře vystupuje proti církevnímu formalismu, kde se hříchy dají koupit obětí finanční nebo povinnými zbožnými výkony, a volá všechny v církvi – od funkcionářů po posledního řadového člena – k pokornému podřízení se Božímu slovu v Písmu a kázání. A tak jako nejsou oběť a poslušnost v protikladu, ale dosahují naplnění v oběti poslušnosti, tak není pro českou církev protiklad mezi zákonem a milostí – neboť tvoří zákon Kristův; ani mezi vírou a skutky – neboť ty se sbíhají ve víře skrze lásku jednajících. V literárním vyjádření nacházíme tento důraz na ryzí poslušnost v Karafiátových Broučcích. Poslušnost je zde nejvyšší ctností, ba sám cíl lidské (broučkovské) existence. Poslušně žít, svítit, ba i poslušně umřít – to se Pánu Bohu líbí. Brouček má arci s poslušností problémy, ale Janinka říká: Však on ho Pán Bůh naučí poslouchat! A on ho to skutečně naučí skrze všelijaké pády, nakládačky a zlomeniny. Skoro bych řekl, že Karafiát při Broučkově výchově myslel na slova z Epištoly Židům: „Z toho, co vytrpěl, naučil se poslušnosti.“

V tomto světě to má poslušnost velmi nesnadné. Člověk zkouší, kam až může, a když ho Pán Bůh netrestá, je stále smělejší a drzejší. Poslušnost se nevyplácí, je na odpis. Zkuste říct dítěti: Musíš poslouchat! Vysloužíte si napomenutí od dětí i vychovatelů. Ostatně ani rodiče Pána Boha neposlouchají. Příkázání se nedodržují, pravda v světě málo místa má. Konečně i naše církev má s poslušností těžkosti. Když někdo volá k poslušnosti, je nazván moralistou a na jeho názor se nebere zřetel.

Jenže jak chcete v této situaci poctivě navázat na důrazy domácí reformace, aby víra a skutky byly u věřících v rovnováze? Lidé mimo církev to ostatně od nás očekávají. Církev má víc než svět a své zájmy poslouchat Pána Boha. Zajisté nemáme být soudci světa; máme ale ukazovat, že jsme součástí světa, neseme jeho břemena, a přitom nepropadáme konzumentství a mravnímu chaosu.

Jsme v nesnadné situaci – jako byla církev v minulosti mnohokrát. Nejtěžší to mají ti, kdo na sebe berou odpovědné role v čele církve, seniorátu a sboru. Komu bylo více svěřeno, od toho se bude více žádat. Saul byl zavržen, a neodešel. Dnes mnozí zavrhnou Boha, církev, víru a odcházejí s pocitem, že bez poslušnosti nějaké organizace a nějakého učení budou v životě svobodnější. A tak žijí – v poslušnosti jen svého vlastního JÁ. Má ještě vůbec cenu mluvit o poslušnosti a oběti, když většina lidí tato nemoderní slova vyhodila na smetiště nepotřebných krámů? Určitě to smysl má, ba je to dokonce pro budoucnost lidstva jediné řešení. Nám, kdo se s obětí poslušnosti potýkáme všemu navzdory, zní jako povzbuzení důvěrné slovo apoštola Pavla: „A tak, moji milí, jako jste vždycky byli poslušní – nikoli jen v mé přítomnosti, ale nyní mnohem více v mé nepřítomnosti – s bázní a chvěním uvádějte ve skutek své spasení. Neboť je to Bůh, který ve vás působí, že chcete i činíte, co se mu líbí. Všecko dělejte bez reptání a bez pochybování, abyste byli bezúhonní a ryzí, Boží děti bez poskvrny uprostřed pokolení pokřiveného a zvráceného. V něm svíťte jako hvězdy, které osvěcují svět, držte se slova života, abych se vámi mohl pochlubit v den Kristův, že jsem nadarmo neběžel ani se nadarmo nenamáhal.“ Amen

MODLITBA

Pane Bože, dej nám pochopit, že poslušnost není projevem nedospělosti a slabosti, ale naopak výrazem zralosti a lidské velikosti. Ochraňuj nás, abychom nepropadali panice před sobeckou libovůlí lidí bez víry; abychom hledali sblížení se všemi, kdo mají úctu před darem života a usilují o podřízení lidí řádu přírody. Otče, dej, ať se nestydíme přiznat, že také něco nesmíme nebo nechceme, co druzí považují za samozřejmost. Pomož nám, ať se rádi skloníme pod autoritu tvého Slova a vedení tvého Ducha. Amen

PÍSEŇ č. 377 Ach, obnov mne, věčné světlo

SBOROVÁ OHLÁŠENÍ

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Prosíme tě, Pane Bože, za náš sbor. Za sestry a bratry starší. Za všechny osamělé, zarmoucené, nemocné. Za lidi nezaměstnané. Za nová povolání k praktické službě v církvi. Modlíme se za naši vládu, za poslance obou komor parlamentu, za pana prezidenta. Prosíme za moudrost a trpělivost pro učitele a vychovatele, aby byli svěřeným dětem a mládeži příkladem slovem i činem. Modlíme se za lékaře, zdravotní sestry, pracovníky sociálních ústavů, aby pečovali o potřebné s láskou a s nadějí, že ty, Bože, jsi ten, který uzdravuje všechny nemoci těla i duše. Vyslyš nás pro Ježíše Krista, v jehož jménu tě společně vzýváme: Otče náš.... Amen

POSLÁNÍ

Co je platné, bratři moji, když někdo říká, že má víru, ale přitom nemá skutky? Může ho snad ta víra spasit? Kdyby některý bratr nebo sestra byli bez šatů a neměli jídlo ani na den, a někdo z vás by jim řekl: „Buďte s Bohem – ať vám není zima a nemáte hlad“, ale nedali byste jim, co potřebují pro své tělo, co by to bylo platné? Stejně tak i víra, není-li spojena se skutky, je sama o sobě mrtvá. (Jk 2,14-17)

POŽEHNÁNÍ

Ať Hospodin ti žehná a chrání tě, ať Hospodin rozjasní nad tebou svou tvář a je ti milostiv, ať Hospodin obrátí k tobě svoji tvář a obdaří tě pokojem. Amen

PÍSEŇ č. 452 Za dar Slova, Bože milý

DÁM SE VÁM NALÉZT

VSTUPNÍ SLOVA

Milost vám a pokoj od Boha Otce našeho i Pána Ježíše Krista!

*Živ je Hospodin! Bud' požehnána moje skála, vyvýšen bud' Bůh,
má spása! Proto ti vzdám, Hospodine, mezi pronárody chválu,
budu zpívat žalmy tvému jménu. (Žalm 18,47.50) Amen*

PÍSEŇ č. 19 Bože náš, slávu tvou

MODLITBA

Pane Ježíši Kriste, tys nesl lidský úděl až do úplného konce a zemřel jsi na kříži. To pro nás, abychom my měli podíl na tvém životě. Vyznáváme ti, že jsme ti za tuto lásku byli málo vděční: Namísto chvály vzdycháme nad tím, co se nám v životě zdá těžké. Místo abychom tě poslouchali, staráme se o svůj vlastní prospěch. Kéž se přestaneme bát, že o něco přijdeme, když tě začneme následovat! Pane, odpusť nám naši vinu a proměň naše srdce mocí své lásky. Pane, smiluj se nad námi!

A odejmi od nás náš hřích tak, abychom s upřímným srdcem i rty slavili tebe v čase bohoslužeb, abychom s plnou otevřeností prožili dnešní setkání s tebou a nechali se jím proměnit.

Tobě patří všechna čest i sláva, tobě jedinému náleží díky a dobrořečení.

Shlížej milostivě na svou církev, neboť ty jediný jsi naše moc a opora. Drž nás pevně, abychom neklopýtali a nepadli, ale obstáli na všech místech, na která jsi nás postavil. Prosíme, vyslyš nás a dej se nám nalézt. Amen

ČTENÍ PÍSMÁ SVATÉHO

Poslyšme slova Evangelia podle Matouše, kapitola 5., verše 38. až 45.:

Slyšeli jste, že bylo řečeno: Oko za oko ...

To jsou slova evangelia.

PÍSEŇ č. 210 Ó zasvěť se nám v jitřní záři

KÁZÁNÍ

Jako základ kázání poslyšme slova z knihy proroka Jeremjáše, výběr z úvodu 29. kapitoly. Jde o verše 1., 4. až 7. a pak 10. až 14.:

Toto jsou slova dopisu, který poslal prorok Jeremjáš...

U řek babylonských sedí s pláčem přesídlenci ze Sióna. Se vzpomínkami na město Jeruzalém, s rukama v klíně, se svěšenou hlavou, se slzami v očích. Pokud by něco velmi dobře vystihovalo jejich situaci, pak je to slovo „rezignace“ (odevzdanost, naprosté vydání se osudu). Zhroutil se jim svět. Vůbec nic pro ně nemá cenu, vše je marné a zbytečné, jejich život ztratil smysl.

Proč? Co se stalo? Zaslíbení, které Hospodin Bůh dal praotci Abrahamovi a které se vyplnilo za časů statečného a odhodlaného Jozue, teď ve dnech vlády babylonského krále Nebúkadnesara vzalo za své. Byli odvedeni, odvečeni ze země zaslíbené praotcům a dané otcům. Oni tu zemi ztratili, a společně s ní ztratili chuť do života, výhled do budoucnosti, ztratili důvod k jakékoli snaze o cokoli.

Byli odvečeni cestou, kterou se před nimi vydal praotec Jákob, když kdysi musel z této země odejít do Rovin aramských ke svému strýci Lábanovi. Stali se otroky mocného krále, tak jako jejich otcové byli otroky v Egyptě. Pravda, nemusejí těžce dít – vyrábět cihly na stavbu měst. Ale nejsou svobodní, nemohou jít tam, kam je táhne jejich srdce.

Co zbývá? Jen oči pro pláč. Snad si nepřejí nic jiného, než rychle v naprosté nečinnosti zemřít. Ať už je konec!

A vtom přijde dopis od Jeremjáše! Dopis od jednoho z těch šťastlivců, kteří nemuseli odejít. On píše odtamtud. Z města Jeruzaléma. Z města, kde zatím ještě stojí Hospodinův chrám. Nevědí, že již dlouho stát nebude.

Co píše? Jak se tam mají? Řadí okupační vojska jak zběsilá, nebo to jakž takž ujde? Jak se lidem v Jeruzalémě žije? Koná se ještě něco v chrámě, bohoslužba, zpěvy? Mají tam co jíst? Kolik stojí chleba? Tak už čtěte!

„Toto praví Hospodin zástupů, Bůh Izraele, všem přesídlencům, které jsem přestěhoval z Jeruzaléma do Babylóna.“ Nás přece odvedl Nebúkadnesar. Proč píše, že tak učinil Hospodin? Mění se tím něco? Ano. Něco velmi podstatného. Jestliže nás Bůh otců přestěhoval, dovedl nás sem, tak zde může být s námi. Nemuseli bychom zde být osamoceni, vytrženi ze sféry Hospodinova vlivu a jeho moci. Pokud to učinil on sám, pak je ten mocný pozemský král babylonské říše jen jeho nástrojem, který musí Hospodina poslouchat a sloužit mu.

Co nám tedy Bůh říká? „Stavějte domy a bydlete v nich, vysazujte zahrady a jezte jejich plody!“ Jednak to znamená, že ruce dosud spuštěné nečinně do klína máme pozvednout k dílu. Ale nejen to. Bydlet v domech a jíst ovoce znamená usadit se. To není pro Izraelce jen tak. Místem k usazení má být přece právě ta ztracená země zaslíbená, zahrada z pohledu od babylonských řek skoro rajská. Však z jejího ovoce měl člověk jíst. Poté, co jsme odtamtud Bohem vyhnáni, ztrácíme místo k usazení se. A teď prý se máme usadit tady? V zemi pohanské? V zemi nepřátelské? V zemi cizí, jako by to byla země zaslíbená?

Ale pokud je to země, do níž nás opravdu dovedl Bůh, i když prostřednictvím Nebúkadnesara, tak vlastně proč ne? I Jákob se zde u strýce Lábara na nějaký čas zabydlel, pracoval zde a užíval si mnohého ovoce této země.

„Berte si ženy, plodte syny a dcery! Rozmnožte se tam, ať vás neubývá!“ Tak jako kdysi ten stále vzpomínaný Jákob. Anebo jako Izraelci v Egyptě. Vzpomínáte, jak jim Hospodin požehnal? Ale co víc, o množství potomstva pojednává jedno ze dvou zaslíbení daných Abrahamovi. Jedno je ztraceno - země. Ale toto druhé, to platí. Jsme o tom ujišťováni. Boží věrnost má svůj dosah i do dalekých krajín babylonských.

Může snad někdo tvrdit, že se Bůh od nás odvrátil, když jeho zaslíbení platí? To ne. Stejně tak nelze říkat, že by platila jen napůl.

Bůh je plnost: všechno nebo nic. Co zbývá? On nám zůstal věrný! Ani v této chvíli naprostého ztroskotání a propadu do nejtemnějších hlubin nás Hospodin opravdu neopustil. I v takové chvíli mu na nás záleží. On vždy věrně stojí o svůj lid. Jednejte tak, ať vás neubývá! Rozmnožte se! Neuvažujte o konci, ale hleďte do budoucnosti. Žádné plačtivé řeči, že my jsme ti poslední a po nás, až my zemřeme, zde již nikdo nebude. Hleďte přivést své potomstvo! Na svět, a také k Bohu.

„Usilujte o pokoj toho města, do něhož jsem vás přestěhoval, modlete se za ně k Hospodinu, neboť v jeho pokoji i vy budete mít pokoj.“ Tak to snad je největší šok. Že nás sem přivedl Bůh? No prosím. Že se tu máme usadit? Budiž. Ale modlit se za toto město našich zotročovatelů, okupantů, našich nepřátel? Vyprošovat pokoj Babylónu? To je opravdu trochu moc, to snad nemůže myslet Jeremjáš vážně.

Občas se někdo pokouší dokazovat, že starozákonní Bůh není totožný s tím Bohem, kterého nám představuje Ježíš Kristus. A uvádí jako příklady zcela výjimečnou lásku ke všem, tedy i k nepřítelům, kterou požaduje Ježíš. A hle! Jeremjáš vyřizuje slovo Hospodinovo, slovo toho starozákonního Boha, který požaduje právě to: Pro své nepřátele vyprošujte pokoj. Modlete se za ně. Jako by si právě odtud bral Ježíš základ pro kus svého kázání na hoře. Spatřujeme zde Boží princip přemáhat zlo dobrem, neodplácet zlým za zlé, ale prolomit ten kruh pomsty a nenávisti. Princip, který pevně pojí obě části naší Bible do nerozlučitelné jednoty. Princip, který ukazuje, že Bůh, o němž svědčí Písma i Ježíš, je jeden a tentýž. Usilujte o pokoj! Vnášejte do tohoto světa a do situací, které volají po odplatě stejnou mincí, pokoj. Tohle poslání se ani po staletích nezměnilo. Tento úkol zůstává pro všechny generace Božího lidu.

Jsou to jasné výzvy, které nám i dnes zaznívají a také nás v životě směřují. Nepřemýšlet o konci, ale hledět k budoucnosti. Nespřádat plány na pomstu, ale usilovat o pokoj. Nestrachovat se opuštěnosti ve všech těch velkých a ne vždy příjemných změnách, ale spoléhat na Boží blízkost.

Na čem ale založit autoritu těchto výzev? Jedině na Božích zaslíbeních. Ty totiž nakonec následují: Bůh vás navrátí, dá se vám nalézt, bude vám blízko, shromáždí vás, změní váš úděl, vyslyší vás.

„Neboť to, co s vámi zamýšlí, jsou myšlenky o pokoji, nikoli o zlu. On chce dát naději do budoucnosti.“

Důvěra v tuto Bohem darovanou budoucnost dává sílu k novému jednání navzdory rezignaci. Otevírá cestu dál, kde bychom jinak již přemýšleli jen o konci. Důvěra v to, co praví Hospodin zástupů, umožní člověku, aby se nechal překvapit, nelpěl jen na tom, co bylo, a nečekanému a dosud netušenému se nevzpíral a neuzavíral.

Boží slovo dává našim životům smysl: Dává nám pro život dobrou náplň, dává směr a cíl. Bůh sám se nám dává nalézt. Amen

MODLITBA

Náš Pane, kéž tvé Slovo, které smíme i skrze slova Písma zaslechnout, určuje naše přemýšlení a plánování, ovlivňuje naše rozhodování. Dej se nám, prosíme, nalézt tak, abychom svým životem vydávali svědectví všemu světu o tvé milosti a lásce. Amen

PÍSEŇ č. 384 Pomoz mi, můj Pane

SBOROVÁ OHLÁŠENÍ

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Náš Pane, ty, který přemáháš zlo dobrem, ty, který s námi zamýšlíš věci nevidané – a jsou to myšlenky o pokoji, nikoli o zlu, vyslyš naši modlitbu:

Prosíme za ta místa našeho světa, kde se lidé zabíjejí. Z nenávisti, kvůli předsudkům, z touhy po moci nebo i zcela bezdůvodně. Království tvého pokoje ať se i na taková místa šíří a proměňuje temnotu smrti v jasné světlo života.

Přimlouváme se za lidi, jejichž život je plný nejistoty a neklidu, za ty, kdo hledají zakotvení. Dávej se jim nalézt, staň se pro ně pevným základem, skálou spásy.

Prosíme i za tvou církev. Dej, ať se nebojí vstupovat tam, kde byla dosud odmítána. Kéž své předpoklady a výpočty o nevyhnutelném

konci a zániku nezaměňujeme s tvou vůlí k tomu, že máme růst a stávat se početnějšími.

Tobě předkládáme i svá trápení a bolesti. Ať nám do nich naplno zní tvé Slovo, které vzbuzuje důvěru, že ty sám změníš náš úděl. Dávej všem nám naději do budoucnosti zvláště tam, kde se den našeho života nachýlil a spějeme ke svému konci. Moc tvého vzkříšení ať nás naplňuje nadějí.

Ve tvém jménu, Pane Ježíši Kriste, společně voláme: Otče náš... Amen

POSLÁNÍ

Stále si připomínejte tato slova a dejte se jimi vést a řídit každého dne:

Ovoce Božího Ducha však je láska, radost, pokoj, trpělivost, laskavost, dobrota, věrnost. (Ga 5,22)

POŽEHNÁNÍ

Ať Hospodin ti žehná a chrání tě! Ať Hospodin rozjasní nad tebou svou tvář a je ti milostivý! Ať Hospodin obrátí k tobě svou tvář a obdaří tě pokojem! Amen

PÍSEŇ č. 448 Sláva buď tobě, Bože náš

HŘÍCHŮ ODPUŠTĚNÍ A TO, CO NÁSLEDUJE

VSTUPNÍ SLOVA

Milost vám a pokoj od Boha Otce našeho i Pána Ježíše Krista.

*Blaze tomu, z něhož nevěrnost je sňata, jehož hřích je přikryt.
Blaze člověku, jemuž Hospodin nepravost nepočítá. (Ž 32,1.2a)*

Amen

PÍSEŇ č. 72 Svě, Bože, soudy dávej králi (1-3.7)

MODLITBA

Pane, ty jsi dárce víry. Nabízíš víru jako dar svého Ducha – svou přítomnou mocí klepeš na naše srdce a na naši mysl a dožaduješ se vstupu. Taková je ale tvá moc, že může být lidskou uzavřeností a neochotou přijmout odmítnuta. A my tě často odmítáme. Ty se neprosazuješ násilím, ale často jsi násilím námi činěným ubit.

Vzdor tomu přicházíš znovu, otevíráš nové možnosti přijetí tvých darů. Tvá vůle navázat s námi pouto důvěry a lásky je silnější než naše odmítání.

Tam, kde jsou tvé dary přijaty, kde víra zakořenila, kde důvěra v tebe vydává ovce, tam se mění svět. Mění se ten, kdo přijal, proměňuje druhé i celá společenství. Ano, i taková je tvá moc. Vyvádí zprostřed pochybností a pokušení, vysvobozuje z okovů hříchu, z pout zlého. Z tvých darů vyrůstá v našich životech to dobré.

Proto tobě, Bože Otče i Synu i Duchu svatý, vzdáváme chválu a oslavujeme tě. I dnes v tomto shromáždění. Amen

ČTENÍ PÍSM A SVATÉHO

Slova dnešního prvního čtení jsou vzata z knihy proroka Izajáše, kapitola 43., verše 16. až 23.:

Toto praví Hospodin, který razí cestu mořem ...

To jsou slova čtení pro tuto neděli.

PÍSEŇ č. 441 Svatá doba, Páně den

KÁZÁNÍ

Základem kázání nám budou slova Evangelia podle Marka, začátek 2. kapitoly, verše 1. až 12.:

Když se po několika dnech vrátil Ježíš do Kafarnaum...

Kdybychom měli vystihnout podstatu tohoto příběhu jedním dvěma slovy, která by to byla? Nechali bychom se vést nadpiskem, který k tomu příběhu připojili překladatelé? Řekli bychom, že jde o „uzdravení ochrnutého“? Nebo s kralickými, že „Pán šlakovitého uzdravil“?

Zdraví si ceníme. Je pro nás vysoká hodnota. Když si přejeme k narozeninám či k jiným příležitostem, kterépak přání hlavně zdůrazňujeme? No „hlavně hodně zdraví“ přeci. Také přípitek máme „na zdraví“. Reklamy na různé kapičky, tabletky a mastičky, které nám zaručeně dopomohou k bezproblémovému fungování těla, tedy ke zdraví, jsou všude kolem nás. A jsou velmi úspěšné! Jak by taky ne. Touha být zdravý je nejen přirozená, ale ono je to až takové naše náboženství, v němž uctíváme, vzýváme a chválíme božstvo „Zdraví“. A mnohé mu obětuje! Občas jsme, pravda, rozladěni tím, jak jsou ty doplatky na léky strašně vysoké, ale nakonec zaplatíme vždycky. Heslem kultu zdraví by mohl být název jednoho slovenského filmu: „Je lepší být zdravý a bohatý, než chudý a nemocný“. Takové, řekněme, dvojpříkázání. Vystihuje nasměrování naší společnosti. Zůstaňme dnes jen u toho jednoho, u zdraví.

Není divu, že když přečteme takový příběh, jakým je ten náš dnešní ze začátku 2. kapitoly Evangelia podle Marka, že se hned chytíme: „Uzdravení!“

Z Ježíše se nám v tu chvíli stane jakýsi zázračný léčitel, k němuž se vyplatí chodit kvůli našemu zdraví. Ježíš – už žádné bolavé klouby, ani potíže s prostatou! Ježíš – proti nachlazení a na snižování cholesterolu! Ježíš – komplexní péče o váš organismus! Jedině Ježíš

dodá vašemu tělu všechny potřebné vitamíny i stopové prvky – on je přeci Alfa až Omega!

Mám takový nepříjemný pocit, že jsme úplně vedle. A doufám, že ho nemám sám, že jste to vycítili také. A to je dobře, protože nyní se můžeme začít pít po tom, jak nám onen příběh Ježíše představuje, co nám chce opravdu sdělit. Už nám to nepřebije nic z toho, co my sami především chceme slyšet a jakého bychom sami chtěli mít Mesiáše.

Evangelium nám představuje Ježíše jako toho, za kým přicházejí lidé a on k nim mluví. Říkat je možné ležacos, od zábavných lidových historek až po odborné vědecké přednášky. Ježíšovou specialitou je mluvení Slova, rozumějme slova o Bohu. Ježíš káže, učí o Božím království, zvěstuje evangelium. A kvůli tomuhle za ním lidé přišli. Kvůli tomu se shromáždil zástup. Aby slyšeli o Bohu a o sobě, aby věděli, co mohou od Boha očekávat a co čeká Bůh od nich. Jdou do domu, kde je přítomen Ježíš, aby byli ujištěni o Boží věrnosti i ve své důvěře v Boha.

Jistě nelze vyloučit, že někteří přišli jen tak ze zvědavosti, proto aby nějak zabili čas. Očekávání, s nimiž přicházíme, jsou různá. Dalo by se dlouho rozebírat, kdo proč přišel. Ovšem v tom příběhu se pozornost upírá na zvláštní průvod čtyř lidí, kteří na nosítkách přinášejí dalšího, ochrnutého.

Na tom by zas až tak nic zvláštního nebylo. Když někdo nemůže sám chodit, nezvládl by sám dalekou cestu do kostela, tak ho druhý naloží do auta a přiveze a po bohoslužbách zase odveze. Však to tak také děláme.

Ale když narazí na překážku, která jim blokuje přístup do Ježíšovi blízkosti, nedají se tím odradit. Zkrátka vymyslí, jak to udělat jinak, jen aby o to jeho kázání nepřišli. Jejich touha po slyšení je tak velká, že jí nic nezastaví. Důvod je v tom, že poznávají, že není nic důležitějšího - ani zajímavý program v televizi, ani fotbalový zápas, ani spánek v jediném volném dopoledni v týdnu. Není nic důležitějšího než právě slyšet to, co říká Ježíš. A tuhle jejich touhu a tohle rozpoznání zásadní důležitosti Ježíšových slov ten evangelijní příběh nazývá vírou. A jí si všímá. Na ni nás výslovně upozorňuje. Všechny ostatní důvody jsou vedlejší. Množství různých možností, proč přišel

celý zástup, nám zůstává utajeno. Zdůrazněna je pouze „jejich víra“, víra členů tohoto malého průvodu s ochrnutým.

Že prý pro víru není nic důležitějšího než slyšet, co říká Ježíš? Tím se dostáváme k tomu zásadnímu. O čem náš evangelijní příběh vypráví. Co nám chce sdělit a předat. Na to mimochodem ukazuje i ta skutečnost, že jsme se v příběhu dostali právě doprostřed. Jsme u centra, u samotného středu. Tedy u toho nejpodstatnějšího, proč je celý příběh vyprávěn a rozehrán.

„Synu, odpouštějí se ti hříchy.“

Ježíš je ten, který ve svém kázání přináší dobrou zprávu o odpuštění hříchů. Na tuto skutečnost poukazoval i jeho předchůdce Jan Křtitel, když křtil na odpuštění hříchů. Tak nyní Ježíš zvěstuje totéž. Už jako jasnou, hotovou záležitost a jako danou věc. Odpuštění Boží je skutečnost, která vás zasahuje. Týká se vás.

Pokud s důvěrou přicházíte k Ježíši, můžete si tím být jisti. Dostává se vám odpuštění. Bez předběžných podmínek. Jste svobodni od hříchu, jste zbaveni pout, jste volní pro plnohodnotný vztah k Bohu. Nic vám v tom nebrání. Nic vás již neochromuje.

Kdo může takto mluvit? Bůh sám! Jen on může zahladit dluhy, které vůči němu máme. Jen on sám může obmýt od nečistoty, která nás před ním pošpiňuje. Jen on sám může vyhlásit nevinu navzdory našim vinám a přestupkům proti jeho vůli.

A hle, tady tento člověk z Nazareta si osobuje tuto pravomoc! Ježíš vzbudí rozruch, pochyby. Spojuje odpuštění hříchů se svojí osobou. Vyvolal tím rozruch už tenkrát. Jen poněkud z jiného důvodu, než pobuřuje nás. My si nad těmi slovy možná myslíme, že by ochrnutý potřeboval jinou pomoc. Že jsou přece důležitější věci. Hlavně to zdraví, že? Pamatujete? Ježíšovo slovo nabourává naše představy, jde napříč mnohým našim touhám.

Hlavně hodně odpuštění hříchů! To není jen Ježíšovo přání, kéž by tomu tak bylo. To je jeho zpráva, že tomu tak je. Každý, kdo přichází s vírou, ji může slyšet. A taky správně pochopit. Že to neznamená: „Žij si jak chceš, on už to pánbíček nějak uhladí,“ ale: „Človče, otevírá se ti možnost, abys přicházel k samotnému Bohu, Pánu nebes i země, Pánu všeho, co je, k Pánu života i smrti.“ Tuhle

možnost Ježíš nabízí, zvěstuje a dává. On sám se stává dveřmi pro tento přístup do Boží blízkosti.

Ti, kdo tu možnost s důvěrou přijali a skrze něj vešli, vám to potvrdí. Evangelista Marek o tom píše příběh. Ale je to přece součást i našich vlastních životních příběhů. Platí to plně i dnes mezi námi díky němu. Díky Ježíši přítomnému a promlouvajícímu.

Na důkaz platnosti Ježíšova evangelia o odpuštění má chromý vstát a jít. Ten, který nemůže, který je spoután tím, co mu brání poslechnout toho Ježíšova příkazu. Ten, který by se mohl na něco opravdu vážného vymlouvat, proč to nejde. Zás nelze než vzpomenout, co všechno poutá nás, co nám brání, na co se my sami vymlouváme. Dost výmluv! „Vstaň a jdi,“ a vstal a šel. Uzdravení je jen vedlejší efekt, znamení důvěryhodnosti Ježíšova kázání, ovšem ne hlavní náplň jeho činnosti. To nejpodstatnější je uzdravení našeho vztahu k Bohu!

Tu zcela novou skutečnost vytváří odpuštění. To už věděl prorok Izaiáš: „Hle, činím něco docela nového a už to raší. Nevíte o tom? ... Já sám vymažu tvoje nevěrnosti, na tvé hříchy nevzpomenu.“ A věděl to i žalmista: „Blaze tomu, z něhož je nevěrnost sňata. Blaze člověku, jemuž Hospodin nepravost nepočítá.“ Obojí dnes již zaznělo. A tak nepřekvapí, že ten hříchem nespoutaný a už neochromovaný smí vstát a jít. Může putovat do Boží blízkosti.

Nejsme tím tak trochu zklamaní? Nevyhovovalo by našim touhám něco jiného? Ale vždyť dostáváme od Ježíše mnohem, mnohem víc, než si uvědomujeme. Víc, než jsme si schopni sami přát a představit.

Možná jsme tím zklamaní. Ale tu nás ještě jednou, naposledy evangelista Marek zasahuje. Když nechá promluvit zástup, ty, kdo celou dobu poslouchali Ježíšovo kázání i jeho rozhovor s těmi, kdo mají jiné představy. Ještě naposledy nám chce něco sdělit, když zaznamená slova těch, kdo viděli, že Ježíšovo slovo „vstaň a jdi“ může druhé oslovit a oni se vydají poslušně na ukázanou cestu. Tak jako kdysi Abram a Mojžíš, jako proroci Eliáš a Jonáš šli podle slova Hospodinova. A stejně jako rybáři od Galilejského moře, když jim zazněla slova tohoto Ježíše. Stejně jako půjde celník Lévi i slepý Bartimaios od Jericha. Teď promlouvají svědkové těchto vkročení:

Žasnou a chválí Boha. Teď není místo pro zklamání a skleslost, ale pro zcela jiný pocit a jednání. Amen

MODLITBA

Pane Ježíši Kriste, dej, ať nepřeslechneme to, co ty nám říkáš. Dej, ať tvé Slovo vždy vyhledáváme a nedáme se od slyšení odradit různými překážkami. Dej, ať jsme tvého Slova vždy poslušni, nevymlouváme se a jednáme podle něho. Amen

PÍSEŇ č. 512 Pojd'te všichni, kteří lkáte

SBOROVÁ OHLÁŠENÍ

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Pane náš Ježíši Kriste, tys nám přinesl zproštění od hříchu, vyvedl jsi nás z jeho zajetí a povolal nás na cestu za sebou, na cestu k Bohu. U tebe se nyní přimlouváme:

Za ty, které trápí vina, nedokáží o odpuštění prosit, nemají naději na to, že by jim bylo odpuštěno. Zasahuj je svým osvobozujícím evangeliem, posílej jim do cesty posly odpuštění a smíření.

Přimlouváme se za ty, kdo jsou trápeni nemocí. Posiluj je svou blízkostí, ujišťuj je o své přítomnosti i v těžkých chvílích lidského života. Dej, ať všechny nemocné nesou a posilují modlitby druhých.

Prosíme také za všechny, kdo jsou nemocným nablízku, za ty, kdo je ošetřují. Dávej sílu zdravotnickému personálu, a také příbuzným, kteří také nesou tíhu a prožívají bolest.

Přimlouváme se za ty, kdo vnášejí do našeho světa odpuštění a narovnání vztahů mezi lidmi i mezi celými národy. Žehnej jejich dílu a snaze. Nedopust', aby je lidská zloba a malá popularita jejich díla od něj odradila.

Prosíme za všechny, kdo berou vážně tvé Slovo, poslechnou tvé výzvy k následování a vydají se po cestě za tebou. Dej jim vytrvalost, svou láskou je k sobě pevně připoutej.

Společně ve tvém jménu voláme k Bohu: Otče náš...
Amen

POSLÁNÍ

*Vede se někomu z vás zle? Ať se modlí! Je někdo dobré mysli?
Ať zpívá Pánu! Modlitba víry zachrání nemocného, Pán jej
pozdvihne, a dopustil-li se hříchů, bude mu odpuštěno. (Jk
5,13.15)*

POŽEHNÁNÍ

*Milosrdenství Hospodinovo ať se na věky věků klene nad vámi,
spravedlnost jeho ať provází vás i syny vašich synů, výroky úst
jeho ať máte na paměti na všech svých cestách! Amen*

ELIÁŠ NA CHORÉBU

VSTUPNÍ SLOVA

*Bůh je naše útočiště, naše síla, pomoc v soužení vždy velmi
osvědčená. Proto se bát nebudeme, byť se převrátila země a
základy hor se pohnuly v srdci moří. Hospodin zástupů je
s námi, Bůh Jákobův, hrad náš nedobytný. (Ž 46,2-3.12)
Haleluja*

PÍSEŇ č. 46 Bůh je sám naše útočiště

MODLITBA

Milostivý Bože, u tebe hledáme slova, která jsou víc než pouhý zvuk; slova, na která se můžeme spolehnout; slova, která našemu životu dávají dobrý směr i cíl. Děkujeme, že na to nejsme sami. Máme toto naše společenství, tento sbor, kam patříme i chodíme, mladší i starší, a všichni společně oslavujeme tebe, našeho Pána. Prosíme buď s námi, aby nás na této cestě nepřemohla únava a beznaděj, pochybnosti a bezradnost. Vyznáváme, že se to při nás často děje. Zvažujeme své možnosti a zapomínáme se dívat na tebe. Sčítáme své síly a nejednou nám vychází, že následování Ježíše nemá budoucnost. Děkujeme ti, že ty jsi věrný a neopouštíš nás, i když se nás zmocňuje malomyslnost. Prosíme, i v této chvíli se projev jako náš nebeský Otec a posilni naši chatrnou víru. Prosíme skrze Ježíše Krista, našeho Pána, který s tebou a s Duchem svatým žije a kraluje po všechny věky věků.
Amen

ČTENÍ PÍSM A SVATÉHO

První biblické čtení je zapsáno ve Druhém listu Timoteovi, v kapitole 2., od verše 8. do 21.:

Pamatuj na Ježíše Krista vzkříšeného z mrtvých...

KÁZÁNÍ

Základem kázání je oddíl z První knihy královské, od 46. verše kapitoly 18. do 18. verše kapitoly 19.:

Hospodinova ruka byla s Eliášem. Podkasal si bedra a běžel před Achabem, až doběhl do Jizreelu. Achab oznámil Jezábele vše, co udělal Eliáš...

Bratři a sestry! Eliáš porazil Baalovy proroky na hoře Karmel. Na jeho oběť sestoupil oheň. Všichni to viděli. Všem je tedy zřejmé, kdo je Bohem. Hospodin, ve kterého Eliáš věří! A tak pospíchá s lehkou myslí do hlavního města. Ale tam je všechno jinak. Anebo spíš všechno při starém. Pro fanatika typu královny Jezábel nehraje argument žádnou roli. Královna nebere Eliášovo, respektive Hospodinovo vítězství na vědomí. Vydává na proroka zatykač. Ani tak průkazné potvrzení Hospodinovy vůle, jaké se odehrálo na Karmelu, ani spontánní vyznání víry lidu nepřineslo zvrát situace v zemi k lepšímu. Podobně později Ježíšovo vzkříšení nezměnilo vnější situaci ve světě. Z toho lze vyvodit jediné – Pán Bůh jedná jinak, než bychom mu naplánovali, používá jiné způsoby, má své cesty. Na jednu z nich se můžeme vydat spolu s Eliášem.

Nezačíná zrovna optimisticky. Prorok znovu na útěku. Tentokrát už docela rezignovaně. Je konec. Už nic nemá cenu, když ani tohle nepomohlo. Tolik se namáhal pro Hospodina – a všechno bylo marné, zůstal posledním věrným. Kdo to má, prosím vás, vydržet. Už prostě nemůžu dál. Bože, už dost. Vezmi si můj život. Nevydržím víc než ostatní. Nejsem o nic lepší. Nedokázal jsem lidem kolem přesvědčit, že Hospodin je jediný Pán a dárce všeho dobrého. - Společenství věřících v hlubokém útlumu. Boj s lidskou nevěrou, s pověrami a formální vírou. Ochablost církve. Mnozí kolem pohrdají její existencí a velké většině je upřímně lhostejná. A aby ne, když řada těch, kteří ji vytvářejí, přicházejí především jako spotřebitelé, mají své povinnosti a zájmy a pro církev mají jen to, co jim z jejich času a sil zbude.

Na té Eliášově skleslosti je však přece jenom něco pozitivního. Nestěžuje si na Achaba a Jezábel. Nenadává na poměry ve státě, ale je mu smutno z toho, že selhávají vlastní lidé. Pán Bůh jim za to nestojí. A nám, bratři a sestry? – A když některým ne, máme z toho těžkou hlavu? V té smutné chvíli pod jalovcem se odhaluje hloubka osamocení člověka, který chtěl pro lidi dobré, a ono to vyšumělo. S Eliášem se ztotožní každý, kdo došel k podobnému závěru. Nejlepší bude to vzdát; nějak to s tou církví doklepat a poslední zhasne a zamkne dveře kostela.

Ale právě ve chvíli únavy a naprostého vyčerpání, se začnou dít věci. Je to vyličeño velice jemně. Nejdřív někdo poskytne Eliášovi chléb a vodu. Prorok se nají a znovu usne. Člověk na pokraji rezignace je sycen a posilován. To už tu přece také bylo. Na poušti, při cestě do země zaslíbené. Pán Bůh nás nenechá padnout, dostat se až na úplné dno. Ujímá se nás. Jako Eliáše tehdy: „Vstaň a jez, máš před sebou dlouhou cestu.“ Už v té větě je zaslíbení – nikde nejsi a nebudeš sám, opuštěný. Hospodin je s tebou. Ví o tobě. On vede tvé kroky. Tak se tento útěk pomalu mění v pouť k velikému setkání s Bohem. K nové naději. Eliáš se vydává na cestu, na jih až k hoře Oreb. Jen povrchní čtenář Bible v tu chvíli nezastříhá ušima. Oreb, tam přece kdysi dostal Mojžíš desky zákona. Prorokův příběh se v okamžiku nejhlubší krize vrací do míst, kde to všechno začalo. Událost vyvedení z Egypta se má stát prorokovi obnovující vzpruhou. Ne zázračná síla pokrmu, ale znovu a znovu – obnova víry. Je to tak prosté. Ale tolik potřebné v každé době. Nalézt ztracenou víru, obnovit důvěru v Hospodina

Eliáš se vrací k počátkům celého Božího díla s jeho lidem; zpět tam, kde to všechno začalo. To je asi to nejmoudřejší počínání ve chvílích jakéhokoli zklamání a skleslosti. Vrátit se k základům. Tím jediným, mimo nějž žádný nemůže být pro církev položen, je Ježíš Kristus. Jeho si v žádném případě nenechejme zastínit – ani slabostí církve, ani její případnou slávou.

I na hoře Oreb zprvu ovšem trvá Eliášova pochybnost. Pak se stane svědkem velikého větru, zemětřesení a ohně. Ale to není to podstatné, to nejsou hlavní v znaky Hospodinovy blízkosti. Tak Bůh nejedná. Násilím do běhu světa nezasahuje, nechce nás takto na nic upozornit. Neposílá na lidi blesky, ani povodně, ani zemětřesení. Ozval

se hlas tichý a jemný. Slovo. Myšlenka. Bůh nás nechce zdrtit svou mocí, ale chce nás oslovit. Víra se ve své nejhlubší poloze neopírá o Boží všemoc, který by se projevila řáděním živlů, ale o naslouchání křehkým a dopředu nezajištěným Božím zaslíbením.

V tomto případě ukazuje východisko z nastalé, neradostné situace – Jdi, vrať se svou cestou, na místa svých nesnází, a tam začni plnit nové úkoly. Řešení nespočívá v útěku od každodenních starostí, problémů, úzkostí a trápení. Jdi, človče, neutíkej, neskrývej se se svou vírou. Zapleť se do politických záležitostí. Povoláš Jehúa, je to představitel protiachabovské opozice, a ty se k ní připojíš. Ten, kdo se Božím slovem nechá oslovit, může zasahovat svým svědectvím i do oblasti, která je na první pohled vyhrazena jen vladařům. Chybí-li však tento vyznavačský základ, svádí to věřící lidi a církev buď k uzavřenosti nebo k demonizování moci, třeba s heslem, že politika je špinavá věc.

A ještě něco. Postaráš se také o svého nástupce. To znamená, že není a nebude konec. Dílo pokračuje. Nové úkoly a nové potěšení. Pán Bůh nás vede a posiluje. A nemysli si, že jsi sám. Jsou tu ještě tví bratři a tvé sestry. A je jich dost. Právě tolik, kolik potřebuji (7000 je číslo plnosti). Stačí, když se podíváš kolem sebe. Společně můžete i v tom našem světě udělat strašně moc. Nebojte se. Tváří v tvář Boží přítomnosti dostanete jinou perspektivu i další sílu, se kterými se vám cesta do každodenních zápasů objeví v docela jiném, nadějném provedení.

Amen

MODLITBA

Pane náš, ved' naše kroky, posílej nás do všech potřebných zápasů a dávej nám sílu v nich obstát, druhým ke svědectví i k oslavě tvého jména. Posiluj stále naši víru v tebe. Odpusť, Pane, naši pošetilost, když neslyšíme hlas jemný a tichý a pídíme se po něčem onačejším.

Amen

PÍSEŇ č. 454 Má člověk kam se obrátit

SBOROVÁ OHLÁŠENÍ

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Pane církve, prosíme za všechny z nás, kdo propadáme malé mysli a někdy i rezignaci. Dej nám svého Ducha, ať vidíme souvislosti svého života v nadějnějším provedení. Přimlouváme se za ty, kdo se nechali něčím odradit, obloudit či zastrašit. Dej, ať přijmou nově tvé evangelium jako vodítko i posilu pro svůj život. Prosíme za ty, kdo se staví proti tvému Slovu, i za ty, jimž je lhostejné. Dej, ať mohou prohlédnout a uslyšet. Přimlouváme se za všechny, kdo si připadají opuštění, odstavení, upozadění. Dej, ať mohou pochopit, že tvůj Syn Ježíš přišel především pro ně. A v jeho jménu k tobě společně voláme: Otče náš... Amen

POSLÁNÍ

Nakonec pak: Všichni buďte jedné mysli, soucitní, plní bratrské lásky, milosrdní a pokorní, neodplácejte zlým za zlé ani urážkou za urážku, naopak žehnejte; vždyť jste byli povoláni k tomu, abyste se stali dědici požehnání. 'Chceš-li milovat život a vidět dobré dny, zdržuj jazyk od zlého a rty od lstivých slov, odvrát se od zlého a číň dobré, hledej pokor a usiluj o něj. Vždyť oči Páně hledí na spravedlivé a jeho uši jsou otevřeny jejich prosbám, ale tvář Páně je proti těm, kdo činí zlo.' Kdo vám ublíží, budete-li horlit pro dobro? Ale i kdybyste pro spravedlnost měli trpět, jste blahoslaveni. 'Strach z nich ať vás neděsí a nezviklá, a Pán, Kristus, budiž svatý' ve vašich srdcích. (1Pt 3,8-15)

POŽEHNÁNÍ

Pokoj vám všem, kteří jste v Kristu Ježíši.

Amen

PÍSEŇ č. 679 Uč nás na cestě pravé

SMÍME SE ODVÁŽIT VEJÍT

VSTUPNÍ SLOVA

*Brány spravedlnosti nám otevřete, vejdu jimi vzdávat chválu
Hospodinu. Požehnání, jenž přichází v Hospodinově jménu.
Žehnáme vám z Hospodinova domu. Hospodin je Bůh, dává
nám světlo. (Žalm 118, 19.26-27a) Amen*

PÍSEŇ č. 118,1-2.5-8 Ó chvalte laskavého Pána

MODLITBA

Pane Bože, chválíme tě a radujeme se, protože nám dáváš zakoušet svoji lásku. Zpíváme ti a jásáme, protože slyšíme tlukot tvého srdce a cítíme tvou laskavou ruku, která nás k němu vine. Čím pevněji tak činí, tím vzdálenější je nám zoufalství a strach. Temný horizont se trhá a tam, kde byla ještě před chvílí jen nepříjemná černá tma, vzchází světlo. Vyznáváme, že to světlo nese jméno tvého Syna. V něm nám přicházíš na pomoc a zachraňuješ nás pro život. Tak jako ty přicházíš ve svém Synu k nám, chceme i my přicházet k tobě. V pokoře, s vděčností a nadějným očekáváním. V Ježíši před námi otvíráš bránu věčnosti. Prosíme tě o tvého Ducha, který by nám dovoloval rozpoznávat v Betlémě narozeném a na Golgotě ukřižovaném Mesiáše a tak nás do této brány směřoval. Chválíme tě, Pane, zato, že jsme tvoji, že sis nás k sobě přivinul, a že nás chceš ve svém životodárném náručí držet navěky a navždy. Amen

ČTENÍ PÍSM A SVATÉHO

Z Druhé knihy Mojžíšovy, 19. kapitoly, vyslechněte oddíl zapsaný ve verších 9. až 20.:

Hospodin řekl Mojžíšovi: „Hle, přijdu k tobě v hustém oblaku, aby lid slyšel, až s tebou budu...”

KÁZÁNÍ

Text dnešního kázání nalezneme v epištole Židům, kapitole 10., od verše 19. do 25.:

Protože Ježíš obětoval svou krev, smíme se, bratří, odvážit vejít do svatyně cestou novou a živou...

Milí bratři a sestry, **smíme se odvážit vejít do svatyně a přistoupit** k trůnu milosti. Smíme tak činit jako jednotlivci i jako celá církev. Jedno od druhého nelze oddělit. Jednotlivec totiž vždycky nese odpovědnost za společenství a společenství zase vždycky nese odpovědnost za jednotlivce. Epištola k Židům mluví o církvi jako o **Božím domě**. V něm má křesťan zakoušet bezpečí a setkávat se s tím, který před ním **obětováním svého těla otevřel cestu novou a živou**. O tuto povahu církve je třeba stále zápasit. Po desetiletí svalujeme vinu za její úpadek na vnější poměry. Jestliže v ní však nepanuje ani sedmnáct let po Sametové revoluci důvěra a místo osvobozujícího evangelia se v ní naprázdno točí náboženské mlýnky, je chyba zjevně uvnitř. V nás, kteří ji tvoříme a nepřistupujeme před Boha s opravdovým srdcem. Jsme solí, která nesolí, a ohněm, který nehřeje. Uhýbáme od klíčového a do obřích rozměrů nafukujeme vedlejší, abychom snad nemuseli vyznat: „Co jsem, jsem z Boží milosti. Bez Ježíšovy oběti by přede mnou zůstala nebeská brána uzavřena!“

Přistupujeme před Boha s opravdovým srdcem. Můžeme tak činit, protože Bůh ve svém Synu sestupuje ze své výsosti a přichází na svět. Otevírá před námi nebeskou bránu a zve nás dovnitř. Do mnoha chrámových bran, které jsou s tou nebeskou tajemně propojeny, dnes nikdo nevstupuje. A to ještě plno těch, kteří jejich kliky zmáčknou, má dojem, že tím činí Panu Bohu milost. Opak je pravdou. Do svatyně může vstoupit pouze ten, na němž spočinula Boží milost! Boží Syn přichází na svět, aby se tak stalo; aby nám svým spásným nasazením tuto milost vybojoval. Nikoli my Bohu, ale Bůh nám činí milost, když nám pro oběť svého Syna dovoluje **vejít do svatyně**! A nejen do této naší. Dovoluje nám vejít i do té nebeské, k níž všechny pozemské

svatyně odkazují. **Smíme se odvážit vejít!** Ježíšův advent navozuje novou situaci. Byli jsme jako nehodní vyhnáni z ráje, ale Ježíš před námi ráj opět otvírá. Jako Boží Syn překračuje náš lidský stín. Boží Slovo se v něm stává tělem! Opona oddělující nás od Boha je zrušena a my k němu můžeme přistoupit **v plné jistotě víry**.

Zrušená opona mění dosavadní obraz světa. Odvěká lidská snaha vstoupit před Boha přestává být výrazem svévole. Kdo k Bohu přistupuje „dveřmi“, to znamená Ježíšovým prostřednictvím, ten jedná ve shodě s Boží vůlí. Nikoli z pozice samolibé pýchy, nýbrž z pozice pokorné identifikace s tím, který **obětoval svou krev**. Ježíš je Spasitel, vyznává každý, kdo předstupuje před Boha v jeho jménu. Každý křest, každá večeře Páně, každé bohoslužby v sobě obsahují toto vyznání. Ne svou, ale Kristovou zásluhou mohu stát před Bohem! Toto je jedním ze základních rozpoznání křesťanské církve. Kdo se stává křesťanem, ten se připojuje – nebo je svými rodiči připojen – k tomuto vyznání. Přitakání k tomuto vyznání má obrovský význam. Klade totiž spolehlivý základ církvi, která není ničím menším nežli živým a akčním tělem Kristovým. Individualistická náboženská, v níž se lidé stále stravují tím, co zrovna cítí, vytváří jen křesťanské karikatury, které si stále vymýšlejí duchaplné záminky pro to, aby nemuseli zbožně jednat.

Odpovědná víra hledá vždycky společné vyznání. Potřebuje je pro kontrolu nosnosti svých vlastních stanovisek. Potřebuje je však i pro plnění svého křesťanského poslání, jímž je “vyznat Ježíše před lidmi”. Nebudeme-li mít jako křesťané jasno, kým Ježíš je, jaká je v tomto světě jeho role a co pro nás znamená, bude naše vyznání zmatené a nepřesvědčivé. Pro pisatele epistol je Ježíš postavou, která vrací dějinám Boží řád. Díky Ježíši se už svět neřítí do zkázy, ale jde vstříc spáse. Poslední **den** nebude d'áblův, ale **Kristův**! Taková je apoštolská víra. Sláva, která v Ježíšově narození do stvoření vstoupila, z něj nebyla jeho ukřižováním vypuzena. Tajemně a skrytě roste a na konci věků se prokáže jako jejich rozhodující síla. Zatím není patrná zrakem. Ale právě to je pro víru příznačné. Věříme, co nevidíme, ale v naději očekáváme! Vyznání církve – tedy vyznání našich otců a matek, bratří a sester – je nám v tomto očekávání velkou posilou:

Nejen já, ale celý zástup svědků dosvědčuje, že poslední den je „dnem Kristovým“ a dnem Kristovým, že začíná věčnost!

Věčnost začíná v tomto čase. Mezi lidmi s nimiž hovoříme a žijeme. Naše současnost tvoří v rámci věčnosti jen docela malý, ovšem nesmírně důležitý zlomek. Navždy totiž určuje její povahu. Může ji předznačit jasnou, ale i temnou barvou. Autor epistoly přeje jejím čtenářům jasnou budoucnost. Proto je vybízí **k zájmu jednoho o druhého, k lásce a k dobrým skutkům**. V situaci, kdy **Ježíš obětoval svou krev** a otevřel nám tak nebeskou svatyni, by takové počínání mělo být samozřejmé. Otevřené Boží srdce má otevírat lidská srdce. Nelze se přece opájet představou nebeské lásky a sám nemilovat nebo zůstat lhostejný. Na zemi musí znít stejná píseň jako na nebi! Jinak by výslednicí byla nesnesitelná, ano trýznivá disharmonie. Onu nebeskou melodii si má člověk osvojovat ve shromáždění Kristovy církve. Neplatí, že kdo se ho účastní, je automaticky svatý a ostatní míří do pekla. Platí však, že problematický člověk je v nich vytahován vzhůru a ten, kdo je opouští, přestává dostávat pro své lidství dobré impulsy. Ve shromážděních Kristovy církve se prostě učíme zpívat píseň nového věku.

Je škoda, když se tuto píseň přestaneme učit jen proto, že našemu sousedovi ujíždí hlas jinak než nám. Jde přece o náš zpěv, o naše souznění s nebeským! V církvi je třeba leccos překousnout. A být si vědom, že leccos překusují kvůli nám i druzí. Když to už nedokážeme, máme si své výhrady vzájemně sdělit a společně se pokusit dobrat pravdy. Neodcházet! Vždyť v církvi přece nejde o nic menšího než o spásu. O naši spásu. O to, abychom se neminuli s tím, který přichází. Kdo opouští společná shromáždění, opouští Krista! A kdo nemá Krista, tomu zůstává cesta do nebeské svatyně uzavřena. Společná shromáždění a nebeská svatyně navzájem bytostně souvisejí. Nestačí zvát si Boha domů a snažit se slušně žít. **Před Boha** je třeba přistupovat tam, kde se zjevuje! Kde se v jeho jménu schází jeho lid. Naším úkolem je být tam vždy přítomen **s opravdovým srdcem**. Boží brána se zvedá a otevírá před námi cestu do nebeské svatyně, kdekoli je ve svém Slovu a ve svých svátostech přítomen Kristus. – V tuto chvíli a na tomto místě je před námi nebe otevřené! Amen

MODLITBA

Pane Ježíši Kriste, tvůj den se blíží. Protože jsi za nás obětoval svou krev, nemusíme to říkat s hrůzou v hlase. Tvůj den nebude nocí, ale zjevením tvé slávy. Tebou zaštitěni přistupujeme před Hospodina v plné jistotě víry v jeho milosrdenství. Tvůj příchod před námi otevírá nebe. A otevřené nebe otevírá naše zavřená srdce. Amen

PÍSEŇ č. 289 Bohu chvála buď i čest

SBOROVÁ OHLÁŠENÍ

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

Pane Ježíši Kriste, prosíme tě za lidi bez naděje; za ty, jejichž jedinou jistotou je smrt. Prosíme tě za lidi, které drtí jejich viny a jejichž svědomí je usvědčuje ze zlých činů. Prosíme tě za lidi, jejichž srdce naplňuje strach, neklid a prázdnota. Najdi si je, jako sis našel nás a vstup spásně do jejich životů. Prosíme tě jeden za druhého. Ať jsme navzájem spojeni láskou a nejsme svým mluvením ani jednáním nikomu pohoršením, které by je odvádělo od tebe. Prosíme o to, aby ve tvé církvi znělo evangelium tak jasně a srozumitelně, aby nikdo, kdo se s tebou touží setkat, nebyl zklamán. Dej nám sílu dosvědčovat tvé dílo spásy ve své rodině, ve škole, v zaměstnání i mezi přáteli. Otče náš... Amen

POSLÁNÍ

Kristus nevešel do svatyně, kterou lidské ruce udělaly jen jako napodobení té pravé, nýbrž vešel do samého nebe, aby se za nás postavil před Boží tváří. Není třeba, aby sám sebe obětoval vždy znovu, jako když velekněz rok co rok s cizí krví vchází do svatyně; jinak by musel trpět mnohokrát od založení světa. On se však zjevil jen jednou na konci věků, aby svou obětí sňal hřích. A jako každý člověk jen jednou umírá, a potom bude

*soud, tak i Kristus byl jen jednou obětován, aby na sebe vzal
hříchy mnohých; po druhé se zjeví ne už kvůli hříchu, ale ke
spáse těm, kdo ho očekávají. (Žd 9,24-28)*

POŽEHNÁNÍ

*Milost našeho Pána Ježíše Krista a láska Boží a přítomnost
Ducha svatého se všemi vámi. Amen*

PÍSEŇ č. 640 Noc odchází a svítá den

VYSLECHNU, CO PROMLUVÍ HOSPODIN

VSTUPNÍ SLOVA

Jak jsou milí příbytkové tvoji, Hospodine zástupů. Žádostiva jest a velice touží duše má po síňcích Hospodinových; srdce mé i tělo mé plésá k Bohu živému. Blahoslavení, kteří přebývají v domě tvém, ti tebe navěky chváliti budou. (Ž 84, 2.5) Amen

PÍSEŇ č. 84 Věčný Bože, silný v boji

MODLITBA

Svatý Hospodine, náš nebeský Otče, děkujeme ti, že jsi nás opět shromáždil, abys nás zahrnul svými dary. Zde se můžeme víc než jinde soustředit na to, jak k nám promlouváš, zde můžeme zaslechnout, jaká je tvoje vůle o nás, co nám dáváš, co od nás očekáváš, k čemu nás vedeš i na co se ve svém životě můžeme spolehnout. Zde máme své sestry a bratry, s nimiž společně hledíme jít tvou cestou. A hlavně, zde jsi nám přítomen ty sám. Prosíme tě, mocí Ducha svatého konej i dnes mezi námi své dílo. – Děkujeme, jak jsi nás v uplynulých dnech provázel; děkujeme za vše, v čem se projevilo tvá blízkost i tvé požehnání. Možná to pro leckoho nebyly snadné dny, ale ty jsi ani tam nebyl daleko, i tam byla blízko tvoje dobrota, tvé slitování i tvoje pomoc. Nikomu z nás jsi nezůstal nic dlužen, naopak, jeden vedle druhého vyznáváme, že menší jsme všech tvých milosrdenství. A to tím více, když pomyslíme, kolik jsme ti toho zůstali dlužni my. – Ty nás miluješ, v našem srdci nejednou bývá hněv. Ty nám přeješ, my však dokážeme jeden druhému závidět. Tvé myšlení o nás je myšlení o pokoji a ne o trápení, my se nejednou přistihneme, jak druhému přejeme i zlo. Ke tvé spravedlnosti patří milosrdenství, naše lidské pravdy bývají tvrdé i kruté. Ty jsi rozevřel svoji náruč všem lidem, my se příliš soustředujeme jen na sebe a na vlastní dobro. Tolikrát jsme se přesvědčili, jak ti můžeme důvěřovat, a přece nás zase znovu ovládne

strach, jako by všechno záleželo jen na nás. Čím všim si my lidé kazíme život! – Prosíme, odpusť nám naše hříchy, upevni naši chatrnou víru, měj s námi trpělivost a nezříkej se nás. Prosíme o to kvůli nám samým i kvůli mnoha jiným, pro něž bychom jako tvůj lid, jako tvoji svědkové, měli být požehnáním. Nechť je i těmito bohoslužbami tvé jméno oslaveno. Amen

ČTENÍ PÍSMÁ SVATÉHO

Vyslechněte čtení z Písma svatého, jak je zapsáno v žalmu 85., od 2. do 14. verše:

Hospodine, projevoval jsi své zemi přízeň, úděl Jákobův jsi změnil...

PÍSEŇ č. 639 Hned zrána vzdej díky

KÁZÁNÍ

Základem kázání je přečtený žalm 85., z něhož zopakují 9. verš:

Vyslechnu, co promluví Bůh Hospodin, zajisté vyhlásí pokoj pro svůj lid, své věrné, jenom ať se k své hlouposti nevracejí.

Téměř s jistotou lze říci, kdy byl tento žalm sepsán a na co jednotlivé verše navazují: Bylo to po návratu z babylónského zajetí, kdy Izraelci (to už se jim začíná říkat Židé) už řadu let opět žili ve své vlasti. Byla to generace, která prožila vysvobození z Babylóna i radost, že se mohli se vrátit domů do Jeruzaléma o opět vystavět chrám. (Na to navazují věty „přivedls z vězení Jákoba“, „úděl Jákoba jsi změnil“.) Kdysi takhle vzpomínali na vyvedení otců z egyptského otroctví. Teď něco podobného - aspoň ti starší z nich - sami prožili. V paměti uchovávali i slova proroků, že babylónské zajetí nebyla jen „dějinná křivda“, kterou spáchala velká říše na malém národu, ale se tam octlí pro své hříchy. Ale Pán Bůh tuto zlou dobu ukončil, sňal z nich jejich nepravosti, svým odpuštěním přikryl všechny jejich hříchy a otevřel jim cestu domů.

Jenže když jsou opět ve své vlasti a když tu už nějaký čas žijí, vidí, že zdaleka není všechno tak, jak si přáli a jak se na to těšili. Jestli kdo čekal, když teď jsou doma a mají svobodu a Babyloňané už jim neporoučejí, že bude rázem všechno krásné, musel být zklamán; všelijakého trápení mají stále víc než dost. Nijak pěkně to mezi nimi nevypadalo. Za tu dobu, co jsou doma, se už vrátili k nejednomu starému zlovyku; a také si už stačili osvojit i leckterou novou špatnost. Nepravostí, které číhají na člověka tam, kde může žít svobodně, věru není málo. A kde se šíří zlo, tam štěstí nekvete!

Myslím, že tomu jejich postavení můžeme dobře rozumět, protože to v leccems (a ne málo) připomíná i naši vlastní situaci. V naší zemi, v této době. I my jsme před lety prožili velkou změnu, Pán Bůh nám dal vysvobození, jaké už skoro nikdo nečekal! Ale když myslíme na to, jak málo jsme si toho vážili a hlavně, k čemu jsme té nabyté volnosti kolikrát využili, není divu, že už jsou tu zase nové starosti, nové nesnáze, nové nejistoty i nová trápení. Kolik možností jsme promarnili (i jako církev). A jako národ: kolik zla jsme se si už stačili osvojit, kolika nepravostem jsme se stačili naučit, kolik nepoctivosti se rozšířilo, kolik všelijaké špíny. Jenže kde je hřích a svévole, tam je Bůh daleko. A kde člověk Pána Boha od sebe odhání, tam marně vyhlíží jeho požehnání, tam se dočká spíš jeho nelibosti, pokud na sebe přímo nepřivolává jeho hněv. K podobnému poznání a vyznání vede svůj lid i žalmista.

Proto se ze všeho nejdříve obrací k Hospodinu a vkládá (sobě i druhým) do úst pokornou prosbu: „Navrať se k nám, Bože, naše spásu, učiň konec svému rozlícení.“ Tady jsou dvě možnosti překladu: Jednak „Navrať se k nám, Bože“, jednak „Navrať nás k sobě.“ Jedno i druhé spolu souvisí. A hned pokračuje: „Učiň přítrž svému hněvu, skonči své rozlícení. To se na nás chceš hněvat věčně? To potáhneš své rozlícení od národu do pronárodu, z jednoho pokolení na druhé, pořád dokola? Cožpak nám nedopřeješ klidný a pěkný život, abychom se mohli zas jednou zaradovat, aby i v našem vztahu k tobě bylo méně stesků a víc radostné vděčnosti? Ukaž nám ještě i teď své milosrdenství, dej nám poznat, že ty, Hospodin, jsi Bůh spásy!“

Slyšíte tu naléhavost? Přímou jako by Pána Boha přemlouval. Ale vnímáte i tu jeho vnitřní poctivost? Nesnaží sena Pána Boha

zapůsobit nějakými argumenty, třeba že už nejsou takoví jako tehdy, že už se polepšili, že už si svoji vinu odpykali; že přece už postavili chrám, chodí do kostela, starají se o bohoslužbu a oběti. Nebo že aspoň oni věřící nejsou jako ostatní. Namísto toho je tu prosba. Prosba naléhavá, možná i málo pokorná, ale přece jen nesená vědomím, že Bůh i jim hříšným může pomoci, a proto se k němu obracejí. - Když si i dnes člověk kolikrát stýská, jak leccos dneska vypadá (a ne jeden dokonce řekne, jak je už zas všechno špatné), napadne nás, že bychom úsilí o nápravu mohli začít z tohoto konce, od Pána Boha?

Teď konečně přijde to hlavní. To, co je důležité, aby se věci mohly pohnout kupředu: „Vyslechnu, co promluví Bůh Hospodin.“ To je klíčové místo tohoto žalmu. To je potřebné slovo i pro nás: „Poslechnu, co říká Bůh ten silný, Hospodin.“ (Nebo jak to zpíváme v překladu B. Jiřího Střejce: „Ač co do nařikání mnohého! Co mluví Bůh, chci rozvažovati.“)

Vzápětí však sám žalmista naznačí, co mohou čekat, co v té odpovědi určitě nebude chybět. Je si jist, že to Boží promluvení bude obsahovat dvě věci: 1. „Zajisté vyhlásí pokoj pro svůj lid, pro své věrné.“ 2. „A hlavně ať se nevracejí ke své hlouposti, ke svému bláznovství, ke svým minulým hříchům, ke svému hříšnému myšlení.“ – Když Bůh promluví, tak je v tom zpravidla toto dvojí. To jsou dva základní rysy (konstanty) Božího jednání s člověkem. Předně: Cokoli Bůh s námi lidmi činí, vždycky to směřuje k pokoji; k tomu, co je dobré a správné a co je i pro nás pro nás nejlepší. Cokoli Bůh řekne, cokoli vyhlásí, vždycky je to k našemu dobru. A ta druhá věc, to je něco jako otcovské napomenutí marnotratnému synu: Už se mne, milý človče, drž, už pro všechno na světě nikam neutíkej, už nic nevymýšlej. A když máš tu zlou dobu za sebou, tak se už nevracej ke své dřívější pošetilosti, ke svému bláznovství.

Toto dvojí je pak skutečně obsaženo i v tom poselství, které žalmista od Boha lidem vyřizuje (10-14): Jak si to Pán Bůh představuje, co slibuje i k čemu nás už teď vede. A je to jedna krásnější věc než druhá. Hned první věta obsahuje zásadní, souhrnné zaslíbení: „Hospodinova spása je blízko těm, kdo se ho bojí, v naší zemi bude přebývat sláva.“ Vzápětí vysvětlí, co to ta spása je, v čem že se ta sláva projeví: „Setkají se milosrdenství a věrnost, spravedlnost

s pokojem si dají políbení. Ze země vyraší pravda, z nebe bude shlížet spravedlnost.“

Na první poslech to vypadá, jako by tu byla řeč až o té nejposlednější budoucnosti, kdy přijde Boží království, k němuž i všechny tyto věci budou patřit. Spasení a sláva a to všechno ostatní se podle našeho mínění spíš hodí do nebeské slávy než na zem a na tomto našem světě se těžko dají plně uskutečnit. Žalmista však řekne, že tyto věci jsou blízko každého bohabojného člověka a že takováto sláva bude přebývat tady na tomto světě, a dokonce „v naší zemi“. Zřejmě tu jde o jedno i druhé. Smíme v tom vidět jak Boží slib, tak i Boží směrnicí pro nás a pro naše jednání. Je tu zvěstován cíl, k němuž Bůh všechno vede a co se naplno uskuteční opravdu až v jeho království. Touto nadějí, tímto výhledem, k čemu že vše spěje, se má věřící člověk na své neklidné a někdy i strastiplné životní cestě posilovat. - Ale současně zdůrazní, že tato spása už nyní chce pronikat do našeho života a do současného světa. A tak nám ukazuje, oč teď máme usilovat, čeho si hledět, na čem se uprostřed složitých životních otázek už nyní orientovat, abychom se nevraceli ke starým hříchům a nepropadli pošetilosti nebo bláznovství.

Oč konkrétně jde: Je tu jmenováno pět věcí, patero hodnot, které patří k věčné spáse a kterými má být určováno i veškeré naše jednání: pokoj, pravda a spravedlnost, milosrdenství a věrnost. Patero hodnot, které jsou součástí spásy. Pět pilířů, na kterých stojí lidská společnost, které drží svět, bez kterých je nemyslitelný dobrý život a skutečné lidské štěstí - aspoň v tom smyslu, jak si to Pán Bůh na tomto svém světě představuje. Má-li svět jít správným směrem, má-li se i život v naší zemi dobře rozvíjet, to jsou věci, které nás mají provázet a které mají určovat naše jednání.

K tomu je pak připojeno i zaslíbení týkající se věcí vezdejších: že svoji úrodu vydá i naše země a že Hospodin dopřeje dobrých časů. Trochu to připomíná Ježíšův výrok, co má člověk hledat nejprve, a když mu půjde v první řadě o Boží království a spravedlnost, to ostatní že mu bude přidáno. Může se zdát, že ve skutečném životě to chodí jinak, že zbožnost a vnější dobro spolu nesouvisí. Ale přece: kdekoli lidé usilují o pravdu a spravedlnost, o vzájemnou věrnost a pokoj, kde

v jejich životě neschází milosrdenství, tam je skutečně větší naděje, že i jejich každodenní práce a to vezdejší živobytí bude požehnané.

Při pročítání tohoto žalmu zaujme i způsob, jak je tu těch pět věcí prezentováno: setkají se spolu, dají si políbení, pravda vyraší ze země, spravedlnost zase bude hledět (vyhlížet, prýštit) z nebe. Je to krásné, pokus o zachycení Boží spásy a slávy (té nebeské i té na zemi) si jistě zaslouží, aby to bylo vyjádřeno co nejnádherněji, ba vznešeně. Tady však nejde jen o básnickou řeč; každé to vyjádření má konkrétní obsah (i pokyn pro naše jednání). Například když jde o pravdu a spravedlnost: aby tu něco takového vyrostlo, to se skutečně musí spojit nebe a země, na to nestačí lidské úsilí, to se bez onoho Ducha shůry těžko dosáhne. Nebo když čteme, jak si spravedlnost a pokoj dají si políbení: právě tyto dvě věci se tak těžko spojují: buď lidé usilují o spravedlnost (a s tím je spojeno mnoho neklidu, dohadování i násilného odstranění těch, kteří páchají křivdu), anebo chtějí mít pokoj a do ničeho se nepletou (a pak se tolerují i věci všelijaké a spravedlnost obvykle přichází zkrátka). Božím záměrem však je, aby jedno s druhým šlo tak říkajíc ruku v ruce. Spravedlnost i pokoj.

Žalmista řekl: Vyslechnu, co mluví Hospodin. Mohli jsme vyslechnout, k jakému cíli on sám vše vede a oč i my máme usilovat. Při jaké činnosti budeme mít Pána Boha na své straně. Nenechme se mýlit tím, co jiní. A buďme si jisti, že je-li nám blízko spása (třeba v podobě takových věcí, jako je milosrdenství a věrnost, pravda, spravedlnost i pokoj), pak mezi námi (i v naší zemi) přebývá nemalý kus Boží slávy. Amen

MODLITBA

Náš Bože a Pane, děkujeme ti, že smíme žít ve světě, který ti patří, který má u tebe svůj počátek a který ty sám vedeš k dobrému cíli. Ukazuješ nám, co je dobré, co se ti líbí a co má budoucnost. Chceme se tvého Slova držet, aby i při nás bylo co nejvíc těch věcí, které patří ke tvé spásě a ve kterých se projevuje tvoje sláva. Prosíme tě, veď a podepírej nás svým Duchem, abychom bez rozpaků, ochotně a rádi činili tvoji vůli. Amen

PÍSEŇ č. 85 Vždy, Pane, dobře svým jsi činíval

SBOROVÁ OHLÁŠENÍ

PŘÍMLUVNÁ MODLITBA

V přímluvné modlitbě tě prosíme nejprve za lidi, kteří ve svém postavení mohou ovlivňovat život na zemi. Necht' všechna jejich rozhodnutí směřují k pokoji, pravdě a spravedlnosti, necht' vedou k odpuštění a smíření i k ochraně tvého stvoření. Prosíme za tvé požehnání pro všechny, kteří konají jakoukoliv užitečnou a dobrou práci. Děkujeme ti, že můžeme žít ve svobodné zemi, že nás nikdo nenutí k přetvářce a ke lži. Dej, ať tuto svobodu dokážeme vyplnit dobrým jednáním, které by se ti líbilo. Prosíme za rodiče, aby správně a moudře vedli své děti a vychovávali je k poctivosti, pravdivosti i ohleduplnosti. Prosíme za děti, kterým je dávána do ruky zbraň, které jsou cvičeny v zabíjení nebo které jsou jinak zneužívány k prosazování všelijakých nedobrych záměrů. Smiluj se nade všemi, kteří se dostali do vleku nějakého fanatismu, kteří jsou hnáni nenávistí vůči těm, kdo jsou jiní. Smiluj se nade všemi, kteří svou nerozumností nebo pošetilostí kazí život sobě i druhým. Prosíme, chraň a podepírej všechny, kdo usilují o nápravu, často i s osobním rizikem. Necht' na všechna taková místa i my křesťané dokážeme nést tvé evangelium, slovem i skutkem. Tak aby se co nejvíc uskutečňovala tvá vůle, mezi námi i na celém světě. Za to tě teď ve jménu Pána Ježíše Krista společně prosíme: Otče náš... Amen

POSLÁNÍ

Radujte se v Pánu vždycky, znovu říkám, radujte se. Vaše mírnost ať je známa všem lidem. Pán je blízko. Netrapte se žádnou starostí, ale v každé modlitbě a prosbě děkujte a předkládejte své žádosti Bohu. (F 4,4-6)

POŽEHNÁNÍ

*A pokoj Boží, převyšující každé pomyšlení, bude střežit vaše
srdce i mysl v Kristu Ježíši. Amen*

PÍSEŇ č. 443 Přijď, Králi věčný náš

